Holy Bible

Aionian Edition®

Luka

Arli Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Luka
Arli Luke

Creative Commons Attribution-No Derivatives 4.0, 2018-2021
Text source: eBible.org
Source copyright: Creative Commons Attribution license 4.0
Translator unknown, 2018

Formatted by Speedata Publisher version 4.3.20 on 5/10/2021
100% Free to Copy and Print
http://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
http://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Arli at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

O Isus phenđa: “Dade Devla, oprostin lenđe, adalese so na džanen so ćerena!”
Tegani o vojnici frdinde barbuti hem ađahar ulavde maškara pumende e Isusesere šeja.
Luka 23:34

Luka

1 Cenimeja Teofile. Sar so džane, but džene lelje te pisinen
oto događaja zako save o Devel dinđa plo lafi, a save
pherdile maškar amende. **2** On pisinde adalestar palo adava
sar so o manuša, kola dikhle adala događaja, vaćerde amenđe.
Adala manuša dikhle adava pana oto anglunipe e Mesijasere
dživdipastar ki phuv. On ule sluge e Devlesere te sikaven amen
o lafi e Mesijastar. **3** Ađahar hem me, palo so oto anglunipe
šukar ispitujinđum sa adava, mangljum tuće sa palo redo te
pisinav. **4** Ćerđum adava te šaj ove uverime dai čače sa adava
so sikliljan e Mesijasere dživdipastar. **5** Ked o Irod inele caro ani
Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e
izraelconengoro. Ov inele svešteniko oto redo e Avijasoro. E
Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aronesoro. Lakoro anav
inele Jelisaveta. **6** O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna
anglo Devel adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja
e Gospodesere. **7** Na inolen čhave adalese so i Jelisaveta našti
ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile. **8** Jekh dive
ked e Zaharijasiri grupa oto svešteniki kandlja ano Hram, tegani
hem o Zaharija ćerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel.
9 Palo pumaro adeti, o svešteniki frdinde o barbuti te dikhen
ko te đerdini ko Svetište e Gospodesoro. I ađahar pelo upro
Zaharija te đerdini ano Hram e Gospodesoro te kadini. **10** Đikote
o Zaharija kadinđa ano Hram, sa o čedime manuša molinena pe
ine avrijal. **11** A ano Hram e Zaharijase mothovđa pe o anđeo e
Gospodesoro. Terdino ki desno strana oto oltari kotar kadinđa
pe. **12** Ked dikhlja le o Zaharija, darandilo but. **13** A o anđeo
phenđa lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šunđa ti molitva. Ti
romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan. **14**
Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe
so ov ka bijanđol. **15** Ka ovel baro manuš anglo Gospod. Niked
na ka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo
e Svetone Duhoja pana pe dajaće ano vođi. **16** Bute Izraelconen
ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel. **17** Ka džal anglo
Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe savo inele e
purane proroko e Ilija. Ka mirini e daden lengere čhavencar hem
ka ćerel da okola kola na šunena e Devle te oven mudra sar o
manuša kola ćerena okova so o Devel phenela dai šukar. Sa
akava ka ćerel sar te pripremini e narodo te šaj oven spremna
zako e Gospodesoro aviba." **18** I o Zaharija pučlja e anđele:
"Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phenđan? Me
injum purano hem mli romni da beršali." **19** A o anđeo phenđa
lese: "Me injum o Gavrilo, o anđeo kova terđola anglo Devel te
kandel le. O Devel bičhalđa man te vaćerav tuja hem te anav će
akava šukar lafi. **20** I ače, ka ove laloro, na ka šaj te vaćere sa
đi o dive ked adava ka ovel. Ađahar ka ovel adalese so na
verujinđan mle lafonenđe save ka oven čače ko pravo vreme."
21 Sar o anđeo vaćeri ine e Zaharijaja, o manuša adžićerde
e Zaharija te ikljol pučindoj pumen so edobor ačhilo ko sveto
than e hramesoro. **22** A ked o Zaharija iklilo, našti ine te vaćeri
olencar. O Zaharija ćerela ine nesar te mothoj lenđe vastencar,
ali ačhilo laloro. O manuša xalile da o Devel mothovđa lese
nešto ko sveto than e hramesoro. **23** Ked pherdile o dive oto
lesoro kandiba ano Hram, o Zaharija dželo čhere. **24** Na nakhlo
but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni. Pandž masek na
iklili avri taro čher. Phenđa: **25** "O Gospod ćerđa te šaj ačhovav
khamni. Akana mothovđa maje pli milost hem cidinđa mli lađ
anglo manuša." **26** Ked i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o
Devel bičhalđa ple anđele e Gavrilo ki tikori diz Nazaret ani
regija Galileja. **27** Adari valjanđa te legari o lafi e Marijaće
koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e muršese palo anav
Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro. **28** Ked
alo o anđeo, phenđa e Marijaće: "Radujin tut! O Gospodi but
milostivno premala tute!" **29** A i Marija but uznemirinđa pe taro e
anđeosere lafija, i pučlja pe so šaj te ovel adava pozdrav. **30** A
o anđeo phenđa laće: "Ma dara, Marije! O Devel mothovđa će
plo šukaripe! **31** Ače, ka ačhove khamni hem ka bijane čhave, i
ka de le anav Isus. **32** Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo
e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le autoritet te
vladini sar caro, sar so vladinđa lesoro pradad o David. **33** Ka
carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo
na ka ovel kraj. **(aiōn g165)** **34** Tegani i Marija pučlja e anđeo:
"Sar šaj te ovel adava ked me pana injum čhaj?" **35** A o anđeo
phenđa laće: "O Sveto Duho ka huljel upra tute hem o zoralipe
e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole
ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro.
36 Ače, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni
hem ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da našti te ačhol
khamni, akanai šov masek khamni. **37** Jer o Devel sa šaj te
ćerel!" **38** Tegani i Marija phenđa: "Ače, sluškinja e Gospodesiri
injum. Nek ovel maje palo klo lafi." I o anđeo dželo olatar. **39**
Adala dive i Marija spreminđa pe hem siđarđa ko bregalo krajo,
ki jekh diz ani regija Judeja. **40** Ked resli adari, đerdinđa ko
čher e Zaharijasoro hem pozdravinđa e Jelisaveta. **41** I ked i
Jelisaveta šunđa e Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti radost
zorale mrdinđa olaće ano vođi, a oj pherdili e Svetone Duhoja.
42 I bare glasoja phenđa e Marijaće: "Najblagoslovime injan
maškaro đuvlja hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja
ano vođi! **43** Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj,
aljan kora mande. **44** Adalese so ked šunđum to pozdrav, o
čhavoro oti radost zorale mrdinđa maje ano vođi. **45** Blago
tuće so verujinđan da ka ovel adava so phenđa će o Gospod!"
46 Tegani i Marija phenđa: "Barjari mlo vilo e Gospode; **47**
Radosnoi mlo duho ano Devel, ano mlo Spasitelj **48** so ulo
milostivno upri pli na edobor bari sluškinja. I ače, od akana
sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli, **49**
adalese so but šukaripe ćerđa maje o Zoralo Devel kasoro
anavi sveto! **50** Ovi milostivno e manušenđe oto sa generacije
kola darana olestar. **51** Ple zorale vasteja ćerđa bare buća;
frdinđa pestar e manušen kolai barikane ano pumare vile. **52**
Peravđa e vladaren taro lengoro tron, a vazdinđa e poniznonen.
53 Čaljarđa e bokhalen šukaripnaja, a čučen muklja e barvalen.
54 Pomožinđa e Izraelconenđe, ple slugenđe. Na bisterđa te
ovel milostivno **55** e Avraamese hem lesere potomkose zauvek,
sar so dinđa plo lafi amare pradadenđe." **(aiōn g165)** **56** I Marija
ačhili e Jelisavetaja đi ko trin masek, i tegani irinđa pe čhere. **57**
A e Jelisavetaće alo o dive te bijani, i bijanđa murše. **58** Ked
lakoro jeri hem lakere komšije šunde so o Devel ćerđa laće
baro šukaripe, radujinde pe olaja. **59** A ked e čhavore inele
ofto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e

čhavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro anav–Zaharija,
60 ali i Jelisaveta phenđa: “Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!”
61 A on phende laće: “Niko te jerjestar na vičini pe ađahar.”
62 I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple
čhavore. **63** Tegani o Zaharija rodinđa te den le jekh tikori phal
zako pisiba hem pisinđa: “Lesoro anavi Jovan.” I sare začudinde
pe. **64** I otojekhvar o Zaharija šaj ine palem te vaćeri, i lelja te
slavini e Devle. **65** I uklinđa i dar sa lengere komšijen. Ko sa o
bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo. **66** I
sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende:
“Akava čhavoro isi te ovel baro manuš. Čačei upro leste o vas e
Gospodesoro.” **67** A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e
Svetone Duhoja hem prorokujinđa: **68** “Slava e Gospodese e
Izraelesere Devlese adalese so alo hem otkupinđa ple narodo!
69 Vazdinđa amenđe zorale Spasitelje oto pleme e carosoro e
Davidesoro, ple slugasoro **70** sar so vaćerđa pana angleder
kroz o muja ple svetone prorokonengere. **(aiōn g165)** **71** Vazdinđa
amenđe zorale Spasitelje te spasini amen amare dušmanjendar
hem sa e manušengere vastendar kola mrzinena amen. **72**
Mothovđa milost amare pradadenđe hem ispuninđa plo sveto
savez, **73** i sovli savi xalja e Avraamese amare pradadese:
74 so ka ikali amen amare dušmanjengere vastendar te šaj
kanda le bizi dar **75** ano svetost hem ano pravednost anglo
leste sa đikote injam dživde. **76** A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove
pendžardo sar proroko e Najbare Devlesoro, adalese so ka dža
anglo Gospod te phrave lese o droma. **77** Ka sikave lesere
narodo sar te pendžaren o spasenje prekalo oprostiba lengere
greja **78** palo amare Devlesoro milosrdno vilo palo savo o
svetlost odupral ka avel kora amende sar ikljojba e khamesoro,
79 te svetlini okolenđe so bešena ani tomina hem ani senka e
meribnasiri, te legari amen ko drom oto mir.” **80** A o čhavoro o
Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Ked barilo, živinđa
ani pustinja sa đikote na iklilo anglo Izraelci te propovedini.

2 A ano adava vreme ked o Jovan bijandilo, o caro o Avgust
naredinđa te ćerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo e
rimesoro. **2** Adava inele prvo popis ćerdo sar o Kvirinije ine
vladini ani Sirija. **3** I sa o manuša džele ko dizja kaj bešle
lengere preci te prijavinen pe zako popis. **4** Ađahar da o Josif,
adalese so inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo
tari diz Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija
Judeja, kote o David bijandilo. **5** Dželo adari sar te prijavini
pe zako popis pe verenicaja e Marijaja koja inele khamni. **6** I
sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani. **7**
I bijanđa ple prvone čhave. Paćarđa le hem pašljarđa le ano
jasle adalese so ki gostionica na inele than olenđe. **8** Adaja rat
paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine
pumare bakren ko polje. **9** I otojekhvar o anđeo e Gospodesoro
terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinđa len, i
on but darandile. **10** A o anđeo phenđa lenđe: “Ma daran! Ače,
anava tumenđe šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa
e manušenđe! **11** Avdive, ani diz ani savi bijandilo o caro o
David, bijandilo tumenđe o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod.
12 Akava ka ovel tumenđe znako palo savo ka pendžaren le: ka
arakhen e čhavore paćarde hem sar pašljola ano jasle.” **13**
Otojekhvar uzalo anđeo pojavinđa pe bari vojska e anđelendar
koja hvalinđa e Devle vaćerindoj: **14** “Slava ko učipe e Devlese,
a ki phuv mir e manušenđe kolencar o Devel zadovoljno!” **15** I
ked o anđelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese:
“Hajde te dža đi o Vitlejem hem te dikha adava so ulo, so
phenđa amenđe o Gospod.” **16** I džele sigate, hem arakhle e
Marija, e Josife hem e čhavore sar pašljola ano jasle. **17** A ked
dikhle e čhavore, vaćerde averenđe sa so ine lenđe phendo e
čhavorestar. **18** I sare kola šunde e pastiren inele zadivime.
19 A i Marija pamtinđa sa so vaćerde laće hem razmislinđa
adalestar. **20** I o pastirija dželefse slavindoj hem hvalindoj e
Devle za sa okova so šunde hem so dikhle ađahar sar so ine
lenđe vaćerdo. **21** Ked nakhle ofto dive, ked e čhavore valjande
te obrezinen, dinde le anav Isus–sar so vičinđa le o anđeo
angleder so i Marija ačhili khamni. **22** Ked alo o vreme zako
adeti e dajakere kosljaribnasoro savo palo e Mojsijasoro zakoni
valjanđa te ćerel pe palo adava so o čhavoro bijanđola, ande e
Isuse ano hram ko Jerusalim te preden le e Gospodese **23** (sar
so pisini ano zakoni e Gospodesoro: “Đijekh murš prvenco te
ovel posvetime e Gospodese”) **24** hem te den žrtva (sar soi
vaćerdo ano zakoni e Gospodesoro: “duj tikore golubija ili duj
terne golubija”). **25** I tegani ano Jerusalim inele manuš palo anav
Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno. Adžićeri ine te avel o
Mesija te spasini e Izraelconen hem o Sveto Duho inele upro
leste. **26** O Sveto Duho mothovđa lese da angleder so ka merel,
ka dikhel e Mesija e Gospodesere. **27** I o Sveto Duho phenđa
lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija
ande e čhavore e Isuse ano Hram sar te ćeren o adeti savoi
palo e Mojsijasoro zakoni. **28** Ked o Simeon dikhlja e čhavore e
Isuse, lelja le ki angali hem hvalinđa e Devle vaćerindoj: **29**
“Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav ano mir sar so
phenđan maje. **30** Adalese so mle jaćha dikhle o spasenje savo
avela tutar, **31** savo spreminđan anglo sa o nacije. **32** Akava
spasenje ka ovel svetlo te mothoj tut avere nacijenđe hem anela
slava te narodose, e Izraelconenđe.” **33** E Isusesoro dad hem i
daj divinde pe adaleja so o Simeon vaćerđa olestar. **34** Tegani o
Simeon blagoslovinđa len hem phenđa e Marijaće, e Isusesere
dajaće: “Dikh, akavai čhavoro birime te ćerel buten ano Izrael
te peren hem bute averen te ušten. Ovi odredime te ovel e
Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. **35** Adava ka
ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislija. A o
mači ka posaj ti duša.” **36** A adari da inele i proročica i Ana, i
čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane
berša. Efta berš živinđa ple romeja, **37** a palo adava živinđa
sar udovica đi oftovardešuštarto berš. Stalno inele ano Hram, i
dive i rat slavinđa e Devle ano postiba hem ano moliba. **38** I
samo so o Simeon završinđa ple vaćeribnaja, i Ana nakhini đi o
Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čhavoro. I lelja te
vaćeri e čhavorestar sarijenđe adari kola adžićerde upro Devel
te oslobodini o Jerusalim. **39** Ked o Josif hem i Marija ćerde sa
soi palo zakoni e Gospodesoro phendo te ćeren e čhavoresoro
dad hem i daj, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. **40**
A o čhavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost
hem i milost e Devlesiri inele upro leste. **41** E Isusesoro dad
hem i daj đijekh berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz
Jerusalim. **42** Ked e Isuse inele dešuduj berš, palo adeti, hem
ov dželo olencar te slavini o prazniko ko Jerusalim. **43** Ked
nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na

džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusalim. **44** Sar
mislinde dai o Isus maškaro manuša kola putujinde olencar,
džele jekh dive phirindoj i lelje te roden le maškaro pumarende
hem maškaro pendžarutne. **45** I ked našti ine te arakhen le,
irinde pe ko Jerusalim te roden le. **46** I o trito dive arakhle le ano
Hram sar bešela maškaro e verakere učitelja, sar šunela len
hem pučela len. **47** I sare kola šunde e Isuse, divinde pe lesere
džandipnase hem lesere iribnase ko pučiba. **48** I ked dikhlja le
lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phenđa
lese: "Vaćer sose adava ćerđan amenđe, mlo čhavo? To dad
hem me but darandiljam hem rodinđam tut!" **49** A o Isus pučlja
len: "Sose rodinđen man? Na džanđen li so valjani te ovav ano
mle Dadesoro čher?" **50** A i Marija hem o Josif na xalile so o
Isus manglja te phenel lenđe adaleja. **51** I palo adava, o Isus
irinđa pe olencar ko Nazaret hem ine lenđe poslušno. A lesiri
daj ićerđa pese ano vilo sa adava so ulo. **52** A o Isus ulo po
mudro hem barjola ine. Sa više barjola ine ano jaćha e Devlese
hem e manušenđe.

3 Ked o caro o Tiberija vladinđa upro e Rimesoro carstvo
dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinđa ani Judeja, o
Irod vladinđa ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinđa ani
Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinđa ani Avilina,
2 hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o Iafi e
Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja. **3**
I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini
e manušenđe da valjani te pokajinen pe zako pumare greja hem
te oven krstime sar te mothoven dai lenđe oprostime o greja.
4 Sar so angleder pisinđa o proroko o Isaija, o Jovan inele
"o glaso so vičini ani pustinja: 'Ćeren o drom e Gospodese,
ravnonen lese o droma! **5** Đijekh dolina te pherđol a đijekh
planina hem brego te peren! O bange droma te oven ispravime
a o hrapava droma te oven ravnome! **6** I sa o manuša ka dikhen
o spasenje savo avela taro Devel.'" **7** Akava o Jovan vaćerđa
butenđe kola iklile te krstini len: "E sapengere čhavalen! Ko
vaćerđa tumenđe da šaj te našen tari e Devlesiri xoli savi avela?
8 Bijanen bijandipa savencar ka mothoven da čače pokajinđen
tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: 'Amaroi pradad o
Avraam.' Phenava tumenđe da o Devel hem akale barendar
šaj te vazdel čhaven e Avraamese. **9** Ače o tover oto sudo e
Devlesoroi već vazdime te čhinel o kašta ano koreno. I đijekh
kaš savo na bijani šukar bijandipe ka čhinel pe hem ka frdel
pe ani jag." **10** A o narodo pučlja le: "So valjani te ćera?" **11**
O Jovan phenđa lenđe: "Kas isi duj gada, jekh valjani te del
okolese kas nane. A kas isi xajbnase, te ćerel isto ađahar."
12 Nesave carinicija da ale te krstini len o Jovan, i phende
lese: "Učitelju, so amen te ćera?" **13** A ov phenđa lenđe: "Ma
roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumenđe te
roden." **14** I nesave vojnici da pučle e Jovane: "A so amen te
ćera?" A ov phenđa lenđe: "Nikastar ma len love ađahar so
ka mothoven lenđe zoralipe ili so ka tužinen len xovavne hem
oven zadovoljna tumara plataja." **15** A o narodo adžićerđa e
Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan o Mesija. **16** Adalese
o Jovan phenđa sarijenđe: "Me krstinava tumen panjeja, ali
avela o po baro mandar, kase na injum dostojno ni o dorikha
oti obuća te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Duhoja
hem jagaja. **17** Ka šulaj o gumno plo hem ka odvojini o điv
tari pleva. O điv ka čhivel pese ki šupa, a i pleva ka tharel
jagaja savi na mudarđola." **18** Esavke da but avera lafija o
Jovan phenđa e narodose sar te terini len te pokajinen pe hem
vaćerđa lenđe o Šukar lafi. **19** A e vladare e Irode o Jovan
ukorinđa adalese so lelja romnjaće ple phralesere romnja e
Irodijada hem zako but avera bišukar buća so ćerđa. **20** Tegani
o Irod ćerđa aver bišukaripe: čhivđa e Jovane ko phandlipe. **21**
Ked sa o manuša krstinde pe, krstinđa pe hem o Isus. I tegani
sar ine o Isus molini pe, phravdilo o nebo, **22** a o Sveto Duho
huljilo upro leste ano e golubesoro oblik. A taro nebo šundilo o
glaso e Devlesoro: "Tu injan mlo Čhavo o manglo! Tu injan
mlo bahtalipe!" **23** O Isus počinđa pli služba anglo narodo ked
inole đi ko trijanda berš. O narodo smatrinđa dai o Isus čhavo e
Josifesoro. O Josif inele čhavo e Ilijasoro. **24** O Ilija inele čhavo
e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. O Levije inele
čhavo e Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Janajesoro. O Janaj
inele čhavo e Josifesoro. **25** O Josif inele čhavo e Matatijesoro.
O Matatij inele čhavo e Amosesoro. O Amos inele čhavo e
Naumesoro. O Naum inele čhavo e Eslijasoro. O Eslija inele
čhavo e Nangejesoro. **26** O Nangej inele čhavo e Maatesoro.
O Maat inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e
Semeinesoro. O Semein inele čhavo e Josihesoro. O Josih
inele čhavo e Jodasoro. **27** O Joda inele čhavo e Joananesoro.
O Joanan inele čhavo e Risasoro. O Risa inele čhavo e
Zorovavelesoro. O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro. O
Salatiil inele čhavo e Nirisoro. **28** O Niri inele čhavo e Melhisoro.
O Melhi inele čhavo e Adisoro. O Adi inele čhavo e Kosamesoro.
O Kosam inele čhavo e Elmadamesoro. O Elmadam inele čhavo
e Iresoro. **29** O Ir inele čhavo e Isusesoro. O Isus inele čhavo
e Eliezeresoro. O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro. O Jorim
inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. **30**
O Levije inele čhavo e Simeonesoro. O Simeon inele čhavo
e Judasoro. O Juda inele čhavo e Josifesoro. O Josif inele
čhavo e Jonamesoro. O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro.
31 O Eliakim inele čhavo e Melejasoro. O Meleja inele čhavo
e Menasoro. O Mena inele čhavo e Matatasoro. O Matata
inele čhavo e Natanesoro. O Natan inele čhavo e Davidesoro.
32 O David inele čhavo e Jesejesoro. O Jesej inele čhavo e
Jovidesoro. O Jovid inele čhavo e Voozesoro. O Vooz inele
čhavo e Salmonesoro. O Salmon inele čhavo e Naasonesoro.
33 O Naason inele čhavo e Aminadavesoro. O Aminadav inele
čhavo e Adminesoro. O Admin inele čhavo e Arnisoro. O Arni
inele čhavo e Esromesoro. O Esrom inele čhavo e Faresesoro.
O Fares inele čhavo e Judasoro. **34** O Juda inele čhavo e
Jakovesoro. O Jakov inele čhavo i Isaakesoro. O Isaak inele
čhavo e Avraamesoro. O Avraam inele čhavo e Tarasoro. O
Tara inele čhavo e Nahoresoro. **35** O Nahor inele čhavo e
Seruhesoro. O Seruh inele čhavo e Ragavesoro. O Ragav inele
čhavo e Falekesoro. O Falek inele čhavo e Everesoro. O Ever
inele čhavo e Salasoro. **36** O Sala inele čhavo e Kainamesoro.
O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro. O Arfaksad inele čhavo
e Simesoro. O Sim inele čhavo e Nojesoro. O Noje inele čhavo
e Lamehesoro. **37** O Lameh inele čhavo e Matusalasoro. O
Matusala inele čhavo e Enohesoro. O Enoh inele čhavo e
Jaretesoro. O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro. O Malaleil inele
čhavo e Kainamesoro. **38** O Kainam inele čhavo e Enosesoro.

O Enos inele čhavo e Sitesoro. O Sit inele čhavo e Adamesoro.
O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4 A o Isus, pherdo e Svetone Duhoja, irinđa pe tari len Jordan;
i oto Duho inele legardo ko čučo than, **2** kaj inele saranda
dive iskušime e bengestar. I na xalja ništa adala dive, i ked on
pherdile, tegani bokhalilo. **3** I o beng phenđa lese: "Te injan o
Čhavo e Devlesoro, vaćer akale barese te ovel maro." **4** A o Isus
phenđa lese: "Pisimei ko Sveto Lil: 'O manuš na ka živini samo
oto maro.'" **5** I o beng legarđa le ko učo than hem mothovđa
lese đijekh carstvo e phuvjakoro otojekhvar, **6** i phenđa lese:
"Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi
maje dindi, i dava la kase me mangava. **7** Adalese, te peljan ko
kočija angla mande, sa ka ovel klo." **8** I o Isus phenđa lese:
"Pisimei ko Sveto Lil: 'Per ko kočija samo e Gospodese, te
Devlese, hem samo ole kande!'" **9** I o beng anđa le ko Jerusalim
hem čhivđa le upro najučo than e Hramesoro hem phenđa lese:
"Te injan e Devlesoro Čhavo, frde tut akatar tele! **10** Adalese
soi pisime ko Sveto Lil: 'Ka naredini ple anđelenđe te arakhen
tut,' **11** hem: 'Ka akharen tut ko vasta te na khuve tut preja
ko bar.'" **12** O Isus phenđa lese: "Vaćerdoi ko Sveto Lil: 'Ma
kušin e Gospode, te Devle.'" **13** I ked završinđa đijekh kušnja, o
beng cidinđa pe olestar đi nesavi aver prilika. **14** I irinđa pe o
Isus, ano zoralipe e Duhosoro, ki regija Galileja, i šundilo o
glaso olestar ko sa o krajo. **15** I sikavđa olenđe ano sinagoge
hem inele pohvalime sarijendar. **16** I alo ki diz Nazaret kote
barilo hem, palo plo adeti ko dive e savatesoro, đerdinđa ani
sinagoga hem uštino te čitini. **17** I ine lese dindo o lil oto proroko
Isaija. Ov phravđa o lil hem arakhlja o than kaj inele pisime: **18**
"O Duho e Gospodesoroi upra mande, adalese so pomazinđa
man hem bičhalđa man te anav o šukar lafi e čororenđe, te
proglasinav: da o phandle ka oven oslobodime, e kororenđe ka
irini pe o dikhiba, o mučime ka oven slobodna, **19** te proglasinav
o adžićerdo berš e Gospodesoro." **20** Tegani phandlja o lil, irinđa
le e slugaste, i beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano
leste. **21** A o Isus lelja te vaćeri lenđe: "Avdive pherdilo o Lil
savo šunđen tumare kanencar." **22** I sare vaćerde šukar olestar
hem inele zadivime oto šukar lafija save iklile lesere mujestar,
i vaćerde: "Nane li ov e Josifesoro čhavo?" **23** A ov phenđa
lenđe: "Čače ka vaćeren maje adaja poslovica: 'Doktore, sasljar
korkore tut!' So šunđam so ulo ano Kafarnaum, ćer hem akate,
ano than kote bariljan." **24** I phenđa: "Čače, vaćerava tumenđe,
nijekh proroko nane prihvatime pese ko than kote barilo. **25**
I čače, vaćerava tumenđe, inele but udovice ano Izrael ked
o proroko o Ilija živinđa, ked na pelo bršin trin berš hem šov
masek i pojavisalo baro bokhalipe ki sa i phuv. **26** I nijekhaće
olendar na inele bičhaldo o proroko Ilija sem ki e abanđijengiri
diz Sarepta uzalo Sidon e udovicaće. **27** I inele but gubavci
ano Izrael ked o proroko o Jelisej živinđa, i nijekh olendar na
inele sasljardo sem o Neman o Sirijco." **28** I sare ani sinagoga
pherdile xoli ked šunđe adava. **29** I uštindoj ispudinđe le tari diz,
i legarđe le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime
te šaj frđen le odupral. **30** Ali o Isus nakhino maškar olende
hem dželo. **31** I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum,
i sikavđa e manušen ko dive e savatesoro. **32** I on inele
zadivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vaćeriba inele ano
autoritet. **33** A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime
e demonesere melale duhoja hem oto sa o glaso vičinđa: **34**
"Oh, so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te
uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e Devlesoro." **35**
Tegani o Isus ukorinđa le: "Phand to muj hem ikljov olestar!" I o
demoni frđinđa le ki phuv maškaro manuša, iklilo olestar hem
ni xari na dukhavđa le. **36** I sare začudinđe pe hem vaćerđe
jekh avereja ađahar: "Savo li vaćeriba adava da ano autoritet
hem ano zoralipe naredini e melale duhovenđe te iklјon i onda
ikljona?" **37** I o glaso e Isusestar dželo ko sa o pašutne thana.
38 O Isus iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. E
Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinđe le te sasljari la.
39 I o Isus terdino uzalo late, naredinđa e jagaće hem oj muklja
la. I odmah uštini hem lelja te kandel len. **40** Ked o kham huljilo,
sarijen kolen inele namborme manuša oto razna nambormipa,
ande len koro Isus. A ov upra đijekheste olendar čhivđa ple
vasta hem sasljarđa len. **41** A butendar da iklile o demonja
vičindoj hem vaćerindoj: "Tu injan o Čhavo e Devlesoro!" O
Isus pretinđa len hem na muklja len te vaćeren adalese so
džande dai ov o Hrist. **42** Ked dislilo, o Isus iklilo tari diz hem
dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinđe le. Ale đi leste
hem na mukena le ine te džalfse olendar. **43** A ov phenđa
lenđe: "I ko avera dizja valjani te vaćerav o šukar lafi oto carstvo
e Devlesoro adalese so adalese injum bičhaldo." **44** I o Isus
nastavinđa te propovedini ano sinagoge e judejakere.

5 A jekhvar but džene čedinđe pe uzalo Isus te šunen o lafi e
Devlesoro, a ov terdino uzalo E galilejakoro jezero. **2** I dikhlja
duj čamcija uzalo jezero savendar iklile o manuša kola dolena
maćhen adalese so kosena ine pumare mreže. **3** I đerdinđa ano
jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinđa le te cidel pe
xari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo. **4** A
ked završinđa o vaćeriba, phenđa e Simonese: "Čhiv tut ko xor
hem frđen tumare mreže te šaj dolen maćhen." **5** A o Simon
phenđa: "Gospodarona, sa i rat dinđam zori i ništa na dolinđam,
ali palo klo lafi ka frđav i mreža." **6** I ked ćerđe adava, dolinđe
bute maćhen i lengere mreže lelje te pharavđon. **7** I vastencar
mothovđe pumare amalenđe, kola inele ko aver čamco, te aven
te pomožinen lenđe. I on ale hem pherđe soduj čamcija edobor
da lelje te pherđon pani. **8** A ked dikhlja adava o Simon o Petar,
pelo ko kočija anglo Isus vaćerindoj: "Dža mandar, Gospode,
me injum grešno manuš!" **9** Adalese so i dar prelelja ole hem
sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e maćhengoro. **10**
Ađahar da i dar dolinđa e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere
čhaven, kola inele e Simonesere amala. I o Isus phenđa e
Simonese: "Ma dara! Od akana manušen ka dole." **11** I ked
ikalđe o čamcija upri phuv, ačhavđe sa hem džele palo leste. **12** I
jekhvar o Isus inele ki jekh diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš
pherdo gubaja. So dikhlja e Isuse, pelo anglo leste mujeja đi
phuv hem molinđa le vaćerindoj: "Gospode, te mangeja, šaj te
sasljare man!" **13** I o Isus čhivđa plo vas upro leste hem phenđa:
"Mangava, ov sasljardo!" I otojekhvar i guba cidinđa pe olestar.
14 Tegani naredinđa lese: "Ma vaćer nikase akalestar, nego
dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva adalese so injan
sasljardo, sar so naredinđa o Mojsije, te šaj ovel tut dokaz anglo
manuša." **15** A o glaso e Isusestar džala ine po dur, i but džene

čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. **16** A ov ine cidela pe te molini pe ko thana kote
na inele manuša. **17** I jekh dive o Isus sikavđa ano jekh čher,
a o fariseja hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar, kola ale
oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem oto Jerusalim,
beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te
sasljari. **18** I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše
kova našti ine te phirel. Mangle te anen le andre hem te čhiven
le anglo Isus. **19** I taro narodo našti ine te arakhen kotar te
anen le andre, i uklinde upro čher hem odupral mukle le sa e
nosiljkaja ko maškar anglo Isus. **20** I ked o Isus dikhlja lengiri
vera, phenđa: "Manušeja, oprostimei će te greja!" **21** I o fariseja
hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar lelje te vaćeren ana
pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o greja
sem o jekh Devel?" **22** A o Isus džanđa lengere mislija, i phenđa
lenđe: "Sose ađahar mislinena? **23** Soi po lokhe te phenel pe:
'Oprostimei će te greja' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir'? **24** Ka
dokažinav tumenđe da man, e Čhave e Manušesere, isi pravo
te oprostinav o greja ki phuv." Tegani irinđa pe nakoro manuš
kova našti ine te phirel hem phenđa lese: "Tuće vaćerava! Ušti,
le ti nosiljka hem dža čhere!" **25** I o manuš odmah uštino anglo
lende, lelja i nosiljka hem dželo slavindoj e Devle. **26** I sare
začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde:
"Avdive dikhljam čudesija!" **27** I palo adava, o Isus iklilo adathar
hem dikhlja e cariniko palo anav Levije sar čedela o porez, i
phenđa lese: "Phir pala mande!" **28** I ov uštino, ačhavđa sa
hem dželo palo leste. **29** I ćerđa lese o Levije baro xajba pese
ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine
olencar uzalo astali. **30** Tegani o fariseja hem lengere učitelja
e Mojsijasere zakonestar mrmljinde vaćerindoj e Isusesere
učenikonenđe: "Sose tumen xana hem pijena e carinikonencar
hem avere grešnikonencar?" **31** I o Isus phenđa lenđe: "E
sastenđe na valjani doktori, nego e nambormenđe. **32** Me na
aljum te vičinav e pravednikonen, nego e grešnikonen te irinen
pe taro greh ko Devel." **33** A on phende lese: "E Jovanesere e
Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, ađahar hem
e farisejengere učenici, a te učenici stalno xana hem pijena." **34**
A o Isus phenđa lenđe: "Sar šaj te terinen e bijavesere vičimen
te postinen, a adathei olencar o mladoženja? **35** Ali ka aven o
dive ked ka lel pe lendar e mladoženja, tegani, ko adala dive,
ka postinen." **36** I vaćerđa lenđe akaja uporedba: "Nijekh na
čhivela o kotor e neve fostanestar ko purano fostani; adalese so
hem o nevo ka pharavđol, a ko purano na ka avel o kotor e
nevestar. **37** I niko na čhorela i nevi mol ano purane morćha. Te
ćerđa ađahar, i nevi mol ka pharaj o morćha hem ka čhorđol, a
o morćha ka oven uništime. **38** Nego, i nevi mol valjani te čhorel
pe ano neve morćha. **39** I nijekh, kova pilja purani, na mangela
nevi, adalese so vaćeri: 'dovoljnoi i purani'."

6 Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere
učenici čedinde e đivesoro klaso, morde le vastencar hem
xale. **2** Tegani nesave fariseja phende: "Sose ćerena so na
tromal pe ko savato palo e Mojsijasoro zakoni?" **3** O Isus
phenđa lenđe: "Sar na čitinđen ano Sveto Lil adava o David
so ćerđa ked inele bokhalo hem okola da so inele oleja? **4**
Đerdinđa ano čher e Devlesoro, lelja o posvetime maro, savo
nikase na inele muklo te xan sem e sveštenikonenđe, i xalja
hem dinđa okolenđe so inele oleja." **5** I phenđa lenđe: "Me, o
Čhavo e Manušesoro injum gospodari e savatesoro." **6** Ko aver
savato, o Isus đerdinđa ki sinagoga hem sikavđa. Adari inele
jekh manuš kasoro desno vas inele šuko. **7** Tegani o učitelja e
Mojsijasere zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te
dikhen na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le. **8** A ov
džanđa lengere mislija hem phenđa e manušese kas inele šuko
vas: "Ušti hem terđov ko maškar!" I ov uštino hem terdino. **9** A
o Isus phenđa lenđe: "Te pučav tumen: soi muklo te ćerel pe
ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe ili te uništini
pe o dživdipe?" **10** I dikhindoj sarijen, phenđa lese: "Pružin
to vas!" I ov ćerđa ađahar hem lesoro vas ulo sasto. **11** A o
fariseja hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar pherdile bari
xoli hem vaćerde maškara pumende so te ćeren e Isusese. **12**
Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i
rat ani molitva e Devlese. **13** Ked dislilo, vičinđa kora peste
ple učenikonen hem birinđa olendar dešudujen. Olen vičinđa
"apostolja": **14** e Simone kole vičinđa Petar, hem lesere phrale e
Andreja, e Jakove hem e Jovane, e Filipe hem e Vartolomeje,
15 e Mateje hem e Toma, e Jakove e Alfejesere čhave hem
e Simone kovai vičime Zilot, **16** e Juda e Jakovesere čhave,
hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko. **17** I o Isus huljindoj
e Dešudujencar, terdino ko ravno than. A adari inele pherdo
lesere učenici hem but narodo taro but thana e judejakere, đi
hem tari diz Jerusalim, hem taro e tiresere hem e sidonesere
pašutne thana savei uzalo more. **18** Ale te šunen le hem te oven
sasljarde oto pumare nambormipa. A saslile hem okola kolen
mučinde o melale duhija. **19** I sa o manuša rodinde te pipinen le
adalese so baro zoralipe ikljola ine olestar hem sasljari sarijen.
20 I o Isus dikhlja ano ple učenici, i lelja te vaćeri: "Bahtale injen
tumen o čorore, adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro!
21 Bahtalei okola kolai akana bokhale, adalese so ka oven
čaljarde! Bahtalei okola kola akana rovena, adalese so ka asan!
22 Bahtale injen ked o manuša mrzinena tumen, ked odbacinena
tumen, uvredinena tumen hem lađarena tumen da injen bišukar
adalese so verujinena ana mande, ano Čhavo e Manušesoro!
23 Tegani radujinen tumen hem ripinen oto bahtalipe, adalese so
adžićeri tumen bari nagrada ko nebo! Adalese so ađahar ćerena
ine lengere pradada e prorokonencar ano lengoro vreme! **24**
Ali jao tumenđe e barvalenđe, adalese so već leljen tumari
uteha! **25** Jao tumenđe kola akana injen čaljarde, adalese so
ka oven bokhale! Jao tumenđe kola akana asana, adalese
so ka tugujinen hem ka roven! **26** Jao tumenđe ked sa o
manuša vaćerena šukar tumendar! Adalese so ađahar vaćerena
ine lengere pradada e xovavne prorokonendar ano lengoro
vreme!" **27** "A vaćerava tumenđe so šunena: Mangen tumare
dušmanjen! Ćeren šukaripe okolenđe so mrzinena tumen! **28**
Vaćeren šukaripe okolenđe so dena tumen armanja! Molinen e
Devle okolenđe so ćerena tumenđe bišukaripe! **29** Okolese
kova khuvela tut ki čham, irin hem aver čham. Okolese kova
lela to fostani, ma zabranin hem o gad. **30** De đijekhese kova
rodela tutar, hem ma rode palal okolestar kova lela tutar. **31** I
sar so mangena avera te ćeren tumenđe, ađahar ćeren tumen
olenđe. **32** Te mangljen samo okolen kola tumen mangena, ko
ka vaćeri tumenđe hvala? Adalese so hem o grešnici mangena
okolen kola olen mangena. **33** Ađahar da, te ćerđen šukaripe

okolenđe kola tumenđe ćerena šukaripe, ko ka vaćeri tumenđe
hvala? Hem o grešnici ćerena ađahar. **34** Te dinđen ko zajam
love okolenđe kastar adžićerena te irinen tumenđe, ko ka
vaćeri tumenđe hvala? Hem o grešnici dena ko zajam jekh
averese te šaj irini pe lenđe edobor. **35** Nego, mangen tumare
dušmanjen, ćeren lenđe šukaripe hem den len ko zajam bizo
nisavo adžićeriba te irini pe tumenđe adava! I o Devel ka vaćeri
tumenđe bari hvala. I ka oven čhave e Najbaresere, adalese soi
ov šukar hem premalo nezahvalna hem premalo okola kola nane
šukar. **36** Oven milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad kovai
ano nebo!" **37** "Ma sudinen hem čače na ka sudini pe tumenđe!
I ma osudinen hem čače na ka oven osudime! Oprostinen hem
ka oprostini pe tumenđe! **38** Den hem ka del pe tumenđe: mera
šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel pe tumenđe ki
angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini
pe tumenđe." **39** I vaćerđa lenđe akaja uporedba: "Šaj li o kororo
te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa? **40** Nane o
učeniko upreder o učitelj. I đijekh kovai sikavdo sa, ka ovel sar
plo učitelj. **41** A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i
greda ani ti jakh na primetineja? **42** Sar šaj te phene te phralese:
'Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh', a korkoro na dikheja i
greda ani ti jakh? Dujemujengereja, ikal angleder i greda oti ti
jakh i tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka oti jakh te phralesiri."
43 "Nane šukar kaš savo bijani bišukar bijandipe, sar so nane
bišukar kaš savo bijani šukar bijandipe. **44** Adalese so đijekh
kaš pendžari pe palo lesoro bijandipe. Sar so džanen, o smokve
na čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina. **45**
E šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i ađahar, ple vilestar
ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe.
Adalese so e manušesoro muj vaćeri adava saveja lesoro vilo
pherdo." **46** "Sose vičinena man: 'Gospode, Gospode!', a na
ćerena so vaćerava? **47** Đijekh kova avela mande hem šunela
mle lafija hem ćerela len, ka mothovav tumenđe upra kastei: **48**
Ovi upro manuš kova ćerindoj plo čher xandlja hem ćerđa xor,
ćerđa o temelji upro bar hem vazdinđa o čher. I ked ale o panja,
i len khuvđa ko adava čher, ali našti ine te potresini le adalese
soi ćerdo šukar. **49** A okova kova šunđa mle lafija, a na ćerđa
len, ovi upro manuš kova ćerđa plo čher ki phuv bizo temelji, ko
savo khuvđa i len hem otojekhvar peravđa le, i oto čher uli bari
ruševina."

7 A ked o Isus završinđa plo vaćeriba anglo narodo, đerdinđa
ki diz Kafarnaum. **2** A jekhe rimljanengere kapetane ine sluga
kova inele namborme, anglo meriba, a ceninđa le. **3** I ked o
kapetani šunđa e Isusese, bičhalđa koro leste nesave starešinen
e jevrejengeren te pučen le ako šaj te avel te sasljari lesere
sluga. **4** A ked ale koro Isus, šukar zamolinde le vaćerindoj:
"Ov zaslužini te ćere lese adava, **5** adalese so mangela amare
narodo, a ćerđa amenđe hem sinagoga." **6** I o Isus dželo
olencar. A ked inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalđa lese
ple amalen vaćerindoj: "Gospode, ma mučin tut, adalese so na
injum dostojno te đerdine talo mlo krov. **7** Adalese na dikhljum
man dostojno te avav đi tute. Nego vaćer samo jekh lafi hem mlo
manglo sluga ka ovel sasto. **8** Adalese so hem me injum manuš
talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhese
vaćerava: 'Dža!', i ov džala. A averese vaćerava: 'Ava!', i ov
avela. A mle slugase vaćerava: 'Ćer adava!', i ov ćerela." **9** A o
Isus ked šunđa adava olestar, iznenadinđa pe, irinđa pe nakoro
narodo kova džala ine palo leste hem phenđa lenđe: "Vaćerava
tumenđe, na arakhljum ni jekhe Jevrejco ano Izrael te ovel le
esavki vera." **10** I ked okola kola inele bičhalde irinde pe čhere,
arakhle e sluga saste. **11** Na but palo adava, o Isus dželo ki diz
savi vičime Nain. Oleja da džele lesere učenici hem but narodo.
12 A ked alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar
legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele
udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave.
13 I ked dikhlja la o Gospod, pelo lese žal olaće hem phenđa
laće: "Ma rov!" **14** I alo paše hem dolinđa pe upro nosilja.
Tegani okola so akharde terdine, a o Isus phenđa: "Terneja, tuće
vaćerava, ušti!" **15** I o mulo beštino hem lelja te vaćeri, i o Isus
dinđa le lesere dajaće. **16** Tegani sare darandile hem slavinde e
Devle vaćerindoj: "Baro proroko iklilo maškar amende!" hem: "O
Devel alo te pomožini ple narodose!" **17** I adava šundilo ki sa i
phuv e jevrejengiri hem ko sa o pašutne thana. **18** I sa adava e
Jovanese vaćerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičinđa kora
peste nesave dujen ple učenikonendar **19** hem bičhalđa len koro
Gospod o Isus vaćerindoj: "Tu li injan adava kolese o Devel
dinđa plo lafi da valjani te avel ili te adžićera avere?" **20** I adala
manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalđa
amen kora tute vaćerindoj: 'Tu li injan adava kolese o Devel
dinđa plo lafi da valjani te avel ili te adžićera avere?'" **21** Baš ko
adava sati o Isus sasljarđa buten oto nambormipa, oto pharipa
hem oto bišukar duhija, hem bute kororenđe dinđa dikhiba.
22 Tegani o Isus phenđa e Jovanesere učenikonenđe: "Džan
hem vaćeren e Jovanese so dikhljen hem so šunđen: o korore
dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke
šunena, o mule uštena, okolenđe soi ani potreba vaćeri pe o
Šukar lafi. **23** I bahtaloi okova kova na sumnjini ana mande." **24**
Ked e Jovanesere bičhalde manuša džele, o Isus lelja te vaćeri
e narodose e Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I
trska sava phudela i barval? Na! **25** Ili so ikliljen te dikhen?
E manuše ano barvale šeja hurjavde? Na! Okola ano sjajna
šeja hem so živinena ano luksuz, eče tane ko palate. **26** Ili so
ikliljen te dikhen? Proroko? Oja, vaćerava tumenđe, ovi po više
oto proroko! **27** Ovi okova kolestar o Devel phenđa ano Sveto
Lil: 'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute, kova ka ćerel će
o drom angla tute.' **28** Vaćerava tumenđe: maškar okolende
kolai bijande nijekh nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e
Devlese ano carstvo po baroi olestar. **29** I sa o manuša hem o
carinici kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikajba
čačikano. Oni adala so krstinde pe e Jovanesere krstibnaja. **30**
A o fariseja hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar na mangle
te len o plan e Devlesoro pumenđe. Oni adala so na mangle
o Jovan te krstini len. **31** O Isus phenđa: "Kasar akana te
uporedinav e manušen soi akana dživde? Kasei slična? **32**
Sličnai e manušenđe kola bešena ko drom hem vaćerena jekh
averese: 'Bašalđam tumenđe veselo, a na čhelđen! Đilabđam
tužno, a na runđen!' **33** Ađahar, alo o Jovan o Krstitelj. Ni na
xalja maro ni na pilja mol, a phenena: 'O demoni ano leste!' **34**
Aljum me, o Čhavo e Manušesoro. Xava hem pijava, a phenena:
'Eče manuš xalano hem mato, amal e carinikonengoro hem e
avere grešnikonegoro!' **35** Ali i mudrost e Devlesiri mothovđa pe

dai čačipe sa lakere čhavorendar.” **36** Nesavo fariseji palo anav
Simon vičinđa e Isuse te avel te xal koro leste. Ov đerdinđa e
farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. **37** I eče, adari
ali i đuvli kolaće džanđa pe dai grešnica ani diz, adalese so
šunđa da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher, i anđa
skupo miris ko čaro savo inele ćerdo oto šužo bar. **38** I terdindoj
palo lesere pre, runđa hem lelja te sampaćeri lesere pre ple
asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinđa lesere
pre hem makhlja len e miriseja. **39** Ked adava dikhlja o fariseji
kova vičinđa le, phenđa ana peste: “Tei čače dai akava manuš
proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini le,
adalese soi grešnica.” **40** A o Isus phenđa lese: “Simone, isi
man nešto te vaćerav će.” A ov phenđa: “Učitelju, vaćer!” **41**
I o Isus phenđa: “Duj džene inele dužnici nesave manušese
kova dela love ko zajam. Jekh alo lese panšel e rimljanengere
denarija, a o dujto pinda. **42** Adalese so na ine len te irinen,
ov oprostinđa o dugo sodujenđe. Adalese, ko olendar više ka
mangel le?” **43** O Simon phenđa: “Mislinava da okova kase
oprostinđa više.” Tegani ov phenđa lese: “Oja, šukar phenđan.”
44 Irinđa pe nakori đuvli, i phenđa e Simonese: “Dikheja li akala
đuvlja? Đerdinđum tuće ko čher, pani mle prenđe na anđan, a oj
sampaćerđa mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar.
45 Na čumundinđan man ni jekhvar, a oj, sar đerdinđum na
ačhavđa te čumudini mle pre. **46** Na makhljan mlo šero e uljeja,
a oj makhlja mle pre e miriseja. **47** Adalese phenava će: But
manglipe mothovđa, adalese soi laće oprostime but greja; a xari
manglipe mothoj okova kolesei oprostime xari greja.” **48** A olaće
phenđa: “Oprostimei će te greja.” **49** A o manuša kola inele
uzalo astali lelje ana peste te vaćeren: “Kovai akava so šaj hem
o greja te oprostini?” **50** Tegani o Isus phenđa e đuvljaće: “Ti
vera spasinđa tut! Dža ano mir!”

8 Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava
vaćerindoj o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro; oleja džele
hem o dešuduj apostolja **2** hem nesave đuvlja kola inele
sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija
(vičimi Magdalena kolatar ikalđa efta demonen); **3** i Jovana
(i romni e Irodesere upravnikosiri, e Huzesiri); i Suzana hem
but avera. Adala đuvlja pumare lovencar kandle e Isuse hem
lesere učenikonen. **4** Ked čedinđa pe uzalo Isus baro narodo
taro but dizja, ov vaćerđa lenđe jekh paramiz: **5** “Iklilo o sejači
te frdel o seme ki njiva. I sar sejini ine, nesave semke pele
ko drom, inele gazime hem o čiriklja xale len. **6** Avera pele
ko bar, barile hem šućile adalese so na inolen pani. **7** I avera
pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde len. **8** I
avera pele ki šukar phuv, barile hem bijande bijandipe šel puti
više.” Ked vaćerđa adava, vičinđa: “Phraven tumare kana te
šunen!” **9** Tegani lesere učenici pučle le so manglja te vaćeri
adala paramizaja. **10** A ov phenđa: “O Devel tumenđe dinđa te
džanen o garavdipa oto lesoro carstvo, a averenđe vaćerava
ano paramiza, te pherđol okova so terđola ano Sveto Lil: ‘anglo
jaćhai korore hem anglo kanai kašuke.’ **11** A akava i paramiz
vaćeri: O semei sar o lafi e Devlesoro. **12** Nesave manušai
sar o semke save pele ko drom. On šunena o Lafi, ali avela o
beng hem lela o Lafi lengere vilendar te na verujinen hem te na
oven spasime. **13** A nesave manušai sar o semke save pele ko
bar. On šunena o Lafi, lena le radosno, ali oni sar luluđa saven
nane koreno. Kola nesavo vreme verujinena, ali ked avela o
iskušenje perena. **14** A nesave manušai sar o semke save pele
maškaro kare. Oni adala kola šunde o Lafi, ali živinena ano
brige, ano barvalipe hem ano dživdipasoro šukaripe, i ovena
tasavde hem na anena šukar bijandipe. **15** A nesave manušai
sar o semke save pele ki šukar phuv. Oni adala kola e šukare
hem e bimelale vileja šunena o Lafi hem ićerena le sa đikote
na anena šukar bijandipe.” **16** “Niko na tharela i svetiljka te
učhari la čareja ili te čhivel la talo than e pašljojbnasoro, nego
čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola so
đerdinena. **17** Sa soi garavdo ka dičhol; sa soi garavdipe ka
šunđol. **18** Adalese pazinen sar šunena. Jer, kas isi, lese ka del
pe pana, a kas nane, ka lel pe olestar hem adava so mislini
da isi le.” **19** A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine
nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven đi oleste. **20**
A neko phenđa lese: “Ti daj hem te phralja terđona avri hem
mangena te dikhen tut.” **21** A o Isus phenđa: “Akalai mli daj
hem mle phralja–kola šunena hem ćerena o lafi e Devlesoro.”
22 I jekh dive o Isus phenđa ple učenikonenđe: “Te nakha ki
aver strana oto jezero!” I đerdinde ano čamco hem pođinde. **23**
A sar ine plovinena, o Isus zasuća. I muklja pe i zorali barval
upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani
opasnost. **24** I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le
vičindoj: “Gospodarona, Gospodarona, meraja!” I o Isus uštino,
naredinđa e barvaljaće hem e talasenđe te ačhon, i ačhile hem
ulo mir. **25** Tegani pučlja e učenikonen: “Kaj tumari vera ana
mande?” A on darandile hem začudime pučle jekh avere: “Kova
šaj te ovel akava so naredini e barvaljenđe hem e panjese, a on
šunena le?” **26** I resle ki phuv e gerasakiri savi prekalo jezero
E galilejakoro. **27** A ked o Isus iklilo ki phuv, reslja le nesavo
manuš oti diz ano koleste inele demonja. Sa edobor vreme inele
nango hem na beštino ano čher, nego maškaro grobija. **28** I
ked dikhlja e Isuse, vrištinđa, pelo anglo leste hem vičinđa oto
sa o glaso: “So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare
Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!” **29** (Adalese so o
Isus već naredinđa e melale duhose te ikljol adale manušestar.
Angleder, đi hem ked o stražarija ine pazinena le hem phandena
le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o
demoni legari le ine ko čuče thana.) **30** A o Isus pučlja le: “Sar
to anav?” I ov phenđa: “Legija (but džene injam)”, adalese so
but demonja đerdinde ano leste. **31** I molinde le te na naredini
lenđe te džan ko phandlipe zako demonja. **(Abyssos g12)** **32**
A adari ki gora inele krdo oto bale save xana ine, i o melale
duhija molinde e Isuse te mukel lenđe te đerdinen ano bale.
I ov muklja lenđe. **33** Tegani o demonja iklindoj taro manuš,
đerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero
hem taslile. **34** I ked okola so arakhena ine e balen dikhle so
ulo, našle hem vaćerde adalestar e manušenđe ani diz hem ano
gava. **35** Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus
hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar hurjavdo
hem saste gođaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile. **36**
A okola so dikhle adava so ulo, vaćerde averenđe sar o Isus
sasljarđa e manuše ano koleste inele o demonja. **37** I sa o
narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar
adalese so uklinđa len bari dar. Tegani o Isus đerdinđa ano

čamco te irini pe palal. **38** A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e
demonen, molinđa e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalđa le
vaćerindoj: **39** “Irin tut te čhereste hem vaćer sa so ćerđa će
o Devel.” I o manuš dželo maškari sa i diz hem vaćerđa so
ćerđa lese o Isus. **40** A ked o Isus irinđa pe prekalo jezero,
but manuša inele radosna so dikhle le so avela, adalese so
sare adžićerena le ine. **41** I dikh, alo o manuš kasoro anav Jair,
kova inele upravniko ani sinagoga. I perindoj mujeja đi phuv
anglo pre e Isusesere, phenđa: “Molinava tut, ava maje ano
čher.” **42** Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešuduj
berš, inele anglo meriba. I sar o Isus džala ine palo Jair, o
narodo gurini pe ano leste. **43** A maškaro narodo inele jekh
đuvli kolatar dešuduj berš thavdinđa rat. Oj sa plo barvalipe
dinđa e doktorenđe, ali nijekh našti ine te sasljari la. **44** Nakhini
oto palal e Isusese hem dolinđa pe upro lesere fostanesoro
teluno kotor hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat. **45** I o
Isus pučlja: “Ko dolinđa pe upra mande?” A ked đijekh olendar
phende: “Na injum me”, o Petar phenđa: “Gospodarona, sar te
džana ked but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute.”
46 A o Isus phenđa: “Neko namerno dolinđa pe upra mande.
Osetinđum sar ikljola mandar o zoralipe te sasljari nekas.” **47** A i
đuvli dikhlja so našti te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli
ko kočija anglo leste hem vaćerđa anglo sa o manuša sose
dolinđa pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi. **48** A
o Isus phenđa laće: “Mli čhaj, ti vera spasinđa tut. Dža ano
mir!” **49** Sar o Isus vaćeri ine adava e đuvljaće, nesavo manuš
taro čher e Jairesoro, e sinagogakere upravnikosoro, alo hem
phenđa: “Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje!” **50** A
o Isus šunđa adava hem phenđa e Jairese: “Ma dara! Samo
verujin hem oj ka ovel spasime, ka uštel!” **51** I đerdindoj ko čher
e Jairesoro, o Isus na muklja nikase te đerdini oleja, sem e
Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese
hem e dajaće. **52** A sare, kola već inele ano čher, runde hem
tugujinde palo late. A o Isus phenđa: “Ma roven! Adalese so oj
na muli, nego sovela.” **53** I on asandile lese adalese so džande
so muli. **54** A o Isus dželo hem dolinđa la taro vas hem vičinđa:
“Čhajorije, ušti!” **55** I lakoro duho irinđa pe ano late, i otojekhvar
uštini, a o Isus naredinđa lakere dadese hem lakere dajaće te
den la te xal. **56** I lakoro dad hem lakiri daj inele začudime, a o
Isus naredinđa lenđe te na vaćeren nikase so ulo.

9 A o Isus vičinđa e dešuduje apostolen hem dinđa len
zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o
nambormipa. **2** I bičhalđa len te propovedinen oto carstvo e
Devlesoro hem te sasljaren e nambormen. **3** Angleder so te
džan, phenđa lenđe: “Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni
štapi, ni torba dromese, ni maro, ni love, hem te na ovel tumen
aver gad. **4** Sa đikote ačhovena ki nesavi diz, bešen ano jekh
čher hem ma nakhen ko aver čhera. **5** Te na mangle tumen
nesave dizutne, iklindoj tari adaja diz, tresinen i prašina tumare
prendar sar znako dai kriva so na lelje o lafi e Devlesoro.” **6** I on
džele taro than ko than, vaćerindoj o Šukar lafi hem sasljarindoj
e nambormen ko sa o thana. **7** A o Irod o vladari šunđa sa so
ulo i inele zbunime adalese so nesave vaćerde da o Jovan o
Krstitelj uštino taro mule. **8** A avera vaćerde da o proroko o Ilija
mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule
uštino nesavo proroko taro purano vreme. **9** A o Irod phenđa:
“Me činđum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa
adava šunava?” I manglja te dikhel e Isuse. **10** I ked o apostolja
irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so ćerde. I o Isus legarđa
len peja hem cidinđa pe olencar, nakori diz vičime Vitsaida,
te šaj oven korkore. **11** A o narodo šunđa adava i dželo palo
lende. A o Isus dodžaćerđa len šukar, vaćerđa lenđe oto carstvo
e Devlesoro hem sasljarđa e nambormen. **12** A ked lelja te perel
i rat, o dešuduj apostolja nakhle đi o Isus hem phende lese: “Te
phene ine e narodose te džan ko pašutne gava hem thana kote
šaj te arakhen nešto xajbnase hem than sojbnase. Adalese
so injam akate ko čučo than kote nane ništa xajbnase hem
nane than sojbnase.” **13** A o Isus phenđa lenđe: “Den len tumen
nešto xajbnase!” A on phende: “Ali isi amen samo pandž mare
hem duj maćhe. Amen li te dža te čina xajbnase zako sa akava
narodo?” **14** Adari inele đi ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus
phenđa ple učenikonenđe, e apostolenđe: “Čhiven len te bešen
ko kupe po pinda.” **15** I ćerde ađahar, čhivde sarijen te bešen.
16 O Isus lelja o pandž mare hem o duj maćhe, dikhlja naupre ko
nebo, zahvalinđa e Devlese zako mare hem zako maćhe hem
phaglja len. Tegani dinđa o mare hem e maćhen ko učenici te
ulaven len e manušenđe. **17** I sare xale đikote na čalile. A palo
adava, dešuduj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto xajba.
18 A jekh dive o Isus inele korkoro ple dešuduje učenikonencar, i
molinđa pe. I ked završinđa i molitva, pučlja e učenikonen: “So
phenela o narodo, kova injum me?” **19** A on phende: “Nesave
manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a nesave avera
phenena da tu injan o proroko o Ilija, a palem nesave avera
phenena da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme
kova uštino taro mule.” **20** Tegani o Isus pučlja e učenikonen:
“A so tumen phenena, kova injum me?” O Petar phenđa: “Tu
injan o Hrist, kole o Devel bičhalđa!” **21** A o Isus naredinđa e
učenikonenđe te na vaćeren nikase dai ov o Hrist. **22** I phenđa:
“Me, o Čhavo e Manušesoro, valjani but te patinav. O starešine,
o šerutne sveštenici hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar
na ka prihvatinen man. O manuša ka mudaren man, ali o trito
dive o Devel ka vazdel man taro mule.” **23** I o Isus vaćerđa ple
učenikonenđe hem sa e narodose so inele adari: “Kova mangela
te ovel mlo učeniko, nek ačhaj plo dživdipe, nek lel plo krsto.
Taro dive ko dive hem nek phirel pala mande. **24** Adalese so
đijekh kova mangela plo dživdipe te arakhi, ka našali le, a kova
dela plo dživdipe zbog mande, ka ovel le čačikano dživdipe. **25**
Na vredini ništa e manušese hem sa i phuv te ovel ine olesiri
te na lelja o dživdipe savoi čačikano. **26** Adalese kova lađala
mandar hem mle lafonendar, hem me, o Čhavo e Manušesoro,
ka lađav olestar ked ka irinav ki phuv ano sjaj savo ka ovel sar
o sjaj mle Dadesoro hem e svetone anđelengoro. **27** A čače
vaćerava tumenđe, isi nesave akalendar so terđona akate kola
na ka meren đikote na dikhena o carstvo e Devlesoro.” **28** Ked
nakhle sar đi ofto dive sar o Isus phenđa adava, lelja peja e
Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe. **29** I
sar ine molini pe, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule
but parne hem sjajna. **30** I dikh, nekotar iklile duj manuša ano
baro sjaj, o Mojsije hem o Ilija, hem lelje te vaćeren e Isuseja. **31**
On vaćerde e meribnastar savo adžićeri ano Jerusalim e Isuse.
32 A o Petar hem okola so inele oleja, zasuće. Ked uštine, dikhle

e Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja.
33 I ked lelje o Mojsije hem o Ilija te ciden pe e Isusestar, o
Petar phenđa e Isusese: “Gospodarona, šukari amenđe akate
so injam. Te ćera trin šatorja: jekh tuće, jekh e Mojsijase hem
jekh e Ilijase.” Na džanđa so vaćeri. **34** Sar ine vaćeri adava,
iklilo jekh oblako savo učharđa len. A o učenici darandile ked
učharđa len o oblako. **35** I šundilo glaso taro oblako savo
vaćerđa: “Akavai mlo Čhavo, kole birinđum! Ole šunen!” **36** I
palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo e Isuse
korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vaćerde adalestar
so dikhle. **37** Tejsato dive, ked o Isus hem o trin učenici huljile
tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse. **38** I dikh, nesavo
manuš taro narodo lelja te vičini: “Učitelju, molinava tut te
pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoro! **39** O bišukar
duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano
grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem skoro
nisar na ačhaj le. **40** I molinđum te učenikonen te ispudinen
e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine.” **41** A o Isus
phenđa: “O, biverakere hem rumime manušalen! Sa edobor
vreme injum tumencar, a palem na verujinena. Pučav man
pana kobor valjani te trpinav tumen. Ana te čhave akari!” **42** I
sar o čhavoro avela ine đi o Isus, o bišukar duho frdinđa le
ki phuv ano grčevija. A o Isus naredinđa e melale duhose te
cidel pe e čhavorestar, sasljarđa e čhavore hem phenđa lesere
dadese: “Ače to čhavo”. **43** Tegani sare inele začudime so
dikhle e Devlesoro baro zoralipe. Sar sare čudinena pe ine zako
adava so ćerđa o Isus, ov phenđa ple učenikonenđe: **44** “Šunen
šukar akala lafija: Me, o Čhavo e Manušesoro, valjani te ovav
predime ano vasta e bišukare manušengere.” **45** Ali o učenici na
xalile so o Isus manglja te vaćeri adaleja. Adava inele olendar
garavdo sar te na xaljoven le, a darandile te pučen le so adaleja
manglja te vaćeri lenđe. **46** A o učenici lelje maškara pumende
te raspravinen kova šaj olendar te ovel najbaro. **47** A o Isus
džanđa soi lenđe ki godi, lelja jekhe čhavore, čhivđa le uzala
peste, **48** i phenđa lenđe: “Đijekh kova primini akale čhavore
zbog maje, man primini. A đijekh kova man primini, primini e
Devle kova bičhalđa man. Kova maškara tumende pes dikhela
sar najtikore, ole o Devel dikhela sar najbare.” **49** A o Jovan
phenđa e Isusese: “Gospodarona, dikhljam nesave manuše sar
ano to anav ispudini e demonen e manušendar. Amen o učenici
na mukljam lese te ćerel adava, adalese so na džala amencar
pala tute.” **50** A o Isus phenđa lese: “Muken le te ćerel adava,
adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!” **51**
A ked inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo,
ov zorale odlučinđa te džal ko Jerusalim. **52** I bičhalđa nesave
manušen angla peste. I on džele hem đerdinde ko nesavo gav e
Samarijakoro te pripreminen le e Isusese. **53** Ali o gavutne na
mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim. **54** A
dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse:
“Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa
te tharel len?” **55** A o Isus irinđa pe hem phenđa lenđe da nane
šukar so ađahar mislinena. **56** I ov hem lesere učenici džele ko
aver gav. **57** I sar o učenici hem o Isus džana ine dromeja,
nesavo manuš alo hem phenđa e Isusese: “Ka džav tuja kaj
god tu džaja”. **58** A o Isus phenđa lese: “E lisicen isi jame hem
e čirikljen gnezdija, a o Čhavo e Manušesoro nane le kaj te
pašljari plo šero.” **59** A avere manušese phenđa: “Phir pala
mande!” A ov phenđa: “Aš samo, Gospode, te parunav mle
dade.” **60** Tegani o Isus phenđa lese: “Muk o mule te parunen
ple mulen, a tu dža vaćer oto carstvo e Devlesoro.” **61** A aver
manuš phenđa: “Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš te džav te
pozdravinav man mle čherutnencar.” **62** A o Isus phenđa lese:
“Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal,
nane korisno zako carstvo e Devlesoro.”

10 Palo adava, o Gospod o Isus birinđa avere eftavardešuduje
učenikonen hem bičhalđa len duj po duj angla peste ko
sa o dizja hem o thana ko save manglja te džal. **2** Angleder
so te džan, o Isus phenđa lenđe: “I žetvai bari, a xari bućarne
te čeden. Adalese, molinen e gospodare oti e đivesiri njiva te
bičhali e bućarnen ki žetva pli. **3** Džan! Ače, bičhalava tumen
sar bakrorjen maškaro ruva. **4** Ma legaren tumencar kesa e
lovencar, ni torba dromese, ni buderi obućа. I ma našalen tumaro
vreme ađahar so ka terđoven te vaćeren nekasar odrumal.
5 I ked đerdinena ko nesavo čher, prvo vaćeren: ‘Mir akale
čhereste!’ **6** Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o
mir, savese tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na manglja mir,
na ka ovel adava mir savese molinena. **7** Ked avena ko nesavo
čher, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh
than, xan hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende,
adalese soi o bućarno dostojno pla plataće. **8** I ki savi diz
đerdinena, a o dizutne priminena tumen, xan okova so ikalena
angla tumende. **9** Sasljaren e namborman adari hem vaćeren
sarijenđe: ‘Akaleja mothovaja tumenđe dai paše o carstvo e
Devlesoro!’ **10** A ki savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena
tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren: **11** ‘Hem i
prašina tumara dizjakiri, savi dolinđa pe ko amare pre, amen
kosaja la sar znako da o Devel ka sudini tumenđe. Ali te džanen
da o carstvo e Devlesoro alo paše!’ **12** Vaćerava tumenđe da ko
dive ked o Devel ka sudini e manušenđe, po lokhe ka ovel zako
manuša tari Sodoma negoli zako manuša tari adaja diz.” **13** “Jao
tumenđe, manušalen taro Horazin! Jao tumenđe, manušalen tari
Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem
taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ine ka
kajinen pe, bešindoj ano šeja oto kanaj hem ano pepeo. **14** Ali e
manušenđe taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo
negoli tumenđe. **15** A tumen, manušalen taro Kafarnaum, ma
mislinen da o Devel ka povazdel tumen đi o nebo; đi o than e
mulengoro isi te peraj tumen. **(Hadēs g86)** **16** Tegani phenđa e
učenikonenđe: Kova šunela tumen, man šunela, a kova odbini
tumen, man odbini. A kova odbini man, odbini e Devle kova
bičhalđa man.” **17** Ked o eftavardešuduj učenici irinde pe oto
drom radosna, phende e Isusese: “Gospode, hem o demonja
šunena amen ked naredinaja lenđe ano to anav!” **18** A o Isus
ko adava phenđa lenđe: “Dikhljum e Sotone sar perela taro
nebo sar munja. **19** Eče, dinđum tumen vlast te gazinen upro
sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e dušmanesoro e
Sotonesoro hem ništa na ka ovel tumenđe. **20** Ali ma edobor
radujinen tumen zako adava so o demonja šunena tumen, nego
više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ko lil e
Devlesoro ano nebo.” **21** I tegani o Isus radujinđa pe ano Sveto
Duho hem phenđa: “Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro

hem e phuvjakoro, so garavđan o čačipe okolendar kola pes
dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolenđe
kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da ćerđan adava adalese
so ađahar mangljan." 22 Tegani o Isus phenđa okolenđe so
inele adari: "Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Samo o Dad
šukar džanel e Čhave; hem e Dade šukar džanel samo o Čhavo
hem o manuša kolenđe o Čhavo mangela te mothoj le." 23
Tegani irinđa pe nakoro učenici hem samo olenđe phenđa:
"Blago e manušenđe kola dikhena adava so tumen dikhena! 24
Vaćerava tumenđe da but proroci hem carija mangle te dikhen
man, ali na dikhle man; hem mangle te šunen man, ali na šunde
man! 25 I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e
Mojsijasere zakonestar uštino te pučel le nešto sar te iskušini
le, i pučlja: "Učitelju, so valjani te ćerav te dobinav o večno
dživdipe? (aiōnios g166) 26 A o Isus phenđa lese: "Soi pisime
ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?" 27 I ov phenđa e
Isusese: "Mang e Gospode te Devle sa te vileja, sa te dušaja,
sa te zoralipnaja hem sa te gođaja; hem mang te pašutne sar
korkore tut." 28 Tegani o Isus phenđa lese: "Šukar phenđan. Ćer
ađahar hem ka ovel tut o večno dživdipe." 29 Ali o učitelj e
Mojsijasere zakonestar manglja te opravdini pe i pučlja e Isuse:
"A kovai mlo pašutno?" 30 A ko adava, o Isus phenđa lese akaja
paramiz: "Nesave manuše, sar ine huljela tari diz Jerusalim ki
diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje lestar sa, đi o šeja. Edobor
marde le da o manuš samo so na ine te merel. Tegani o čora
cidinde pe olestar, a o manuš pašlilo ko drom hem na džanđa
pese. 31 Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar huljela
ine nesavo sveštеniko, dikhlja e manuše sar pašljola ko drom
i nakhino avrethar. 32 Ađahar da nesavo levit: alo đi adava
than kote o manuš pašljola, dikhlja le i nakhino oti aver strana
adale dromesiri. 33 A inele nesavo Samarijanco savo džala ine
adale dromeja. Ked reslja đi ko than kote o manuš pašljola,
dikhlja le, i pelo lese žal olese. 34 Tegani o Samarijanco alo đi o
manuš, čhorđa ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem
paćarđa len. I vazdinđa le upro plo xer hem legarđa le ko čher
kote lovenđe šaj te xal pe hem te sovel pe, i adari brininđa pe
olestar. 35 Tejsato dive o Samarijanco ikalđa duj denarija hem
dinđa ko manuš kasoro inele o čher hem phenđa lese: 'Brinin
tut akale manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav će
ked ka irinav oto drom.'" 36 Tegani o Isus pučlja e učitelje e
Mojsijasere zakonestar: "So tu pheneja? Kova akale trinendar
mothovđa pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?" 37 A
ov phenđa: "Okova kova mothovđa lese milosrđe." Tegani o
Isus phenđa lese: "Oja, akana dža hem ćer ađahar!" 38 I sar o
Isus hem lesere učenici džana ine dromeja đi ko Jerusalim,
đerdinde ko nesavo gav. Adari živinđa nesavi đuvli palo anav
Marta. Oj vičinđa len kora peste ko čher hem lelja te ćerel lenđe
xajbnase. 39 Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini
uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šunđa lesoro lafi.
40 A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Isus
hem pučlja le: "Gospode, so tu pheneja? Šukar li adava so mli
phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini
maje." 41 A o Gospod phenđa laće: "Marto, Marto! Brinineja tut
hem uznemirineja tut zako but so, 42 a samo jekh valjani. I
Marija birinđa te ćerel šukar stvaro, adalese na ka ačhavav la
adalestar."

11 I ked jekhvar o Isus završinđa e molitvaja, jekh lesere
učenikonendar phenđa lese: "Gospode, sikav amen te
molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavđa ple učenikonen." 2
Tegani o Isus phenđa lenđe: "Ked molinena, vaćeren: "Dade
Devla! Barjaraja to sveto anav! To carstvo te avel! 3 De amen
maro đijekh dive! 4 Oprostin amenđe amare greja sar so hem
amen oprostinaja đijekhese kova grešinđa premala amende!
Hem cide amen taro iskušenje!" 5 Tegani o Isus phenđa lenđe:
"Zamislinen da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen
lese: 'Amala, te de man trin mare, i ka irinav će. 6 Mlo amal alo
oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo leste!' 7 A
ov od andral te phenel: 'Ma uznemirin man! O udarai phandle, a
mle čhavorei mancar ko than e pašljojbnasoro hem sovena.
Našti akana te uštav te dav tut!' 8 Vaćerava tumenđe: te na
uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le
sa so valjani adalese so lesere amale nane lađ te ovel uporno.
9 Vaćerava tumenđe: Mangen hem ka del pe tumenđe! Roden
hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumenđe! 10
Adalese so đijekh kova mangela, primini; hem kova rodela,
arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo. 11 A kova
dad tumendar: ked lesoro čhavo ka rodel lestar ine maćhe, a
ov te del le sape? 12 Ili ked rodela jaro, te del le škorpija? 13
Ked tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar stvarija
tumare čhavenđe, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e
Svetone Duho okolenđe kola molinena le." 14 I jekh dive o Isus
ispudinđa e demone kova ćerela ine jekhe manuše te našti
vaćeri. Ked iklilo o demoni, o manuš lelja te vaćeri. I o manuša
kola inele adari inele zadivime, 15 ali nesave olendar vaćerde:
"E Veelzevulesere, e demonengere šerutnesere, zoralipnaja
ispudini e demonen!" 16 A avera iskušinde e Isuse ađahar
so rodinde lestar te ćerel čudo saveja ka mothoj da o Devel
bičhalđa le. 17 Ali o Isus džanđa lengere mislija, i phenđa lenđe:
"Đijekh carstvo savoi ana peste ulavdo ka properel, hem o čher
ano savo nane sloga ka perel. 18 Tei e bengesoro carstvo ana
peste ulavdo, sar onda pana trajini? Akava vaćerava adalese so
tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e
demonen. 19 A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e
demonen, kasere zoralipnaja tumare učenici ispudinena len?
Adalese on ka dokažinen tumenđe da na injen u pravu. 20 Ali te
e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo
e Devlesoro alo maškara tumende." 21 O Isus phenđa hem
akava: "Ked okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo boro,
lesoro barvalipei osigurime. 22 Ali ked avela o po zoralo lestar,
ka pobedini le hem ka lel lesoro oružje upro savo inole nada
hem ka ulaj plencar adava so lelja e bizoralestar. 23 Kova nane
mancar, ovi protiv mande. I kova na čedela mancar, ov frdela."
24 Tegani o Isus phenđa: "Ked o melalo duho ikljola taro manuš,
džala ko pusta thana hem rodela than kote šaj te odmorini. Ked
na arakhi le, vaćeri: 'Ka irinav man ano manuš kolestar ikliljum.'
25 O bišukar duho irinđa pe hem arakhlja dai adava manuš sar
čučo čher savoi šulavdo hem namestime. 26 Tegani džala hem
lela efta avere duhoven po bišukaren pestar hem đerdinena ano
manuš hem ačhona adari. I ko kraj adale manušese ovela po
bišukar nego angleder." 27 I sar o Isus vaćeri ine adava, nesavi
đuvli oto narodo vičinđa: "Bahtali i đuvli koja akharđa tut ano
vođi hem dinđa tut čuči! 28 A o Isus phenđa: "Po bahtalei okola

so šunena o lafi e Devlesoro hem ćerena le!” **29** Sar čedela
pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vaćeri: “O manuša kola
živinena ano akava vreme, oni bišukar manuša. Rodena mandar
znako, ali znako na ka del pe lenđe sem o čudesija so ćerde
pe e Jonase. **30** Sar so adava so ulo e Jonase inele znako
e manušenđe kola živinde ki diz Niniva da o Devel bičhalđa
le, ađahar hem so ka ovel maje, e Čhavese e Manušeserese,
ka ovel znako e manušenđe kola živinena avdive da o Devel
bičhalđa man. **31** Ko dive ked ka ovel e Devlesoro sudo, i carica
koja angleder vladinđa ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e
manušen kola akana živinena adalese so ali taro krajevija e
phuvjakere te šunel e caro e Solomone kova inele but mudro, a
akatei tumencar po baro e Solomonestar, a tumen na mangena
te šunen! **32** Ko dive ked ka ovel e Devlesoro sudo, o manuša
kola živinde ani purani diz Niniva ka ušten hem ka osudinen e
manušen kola akana živinena, adalese so on pokajinde pe ked
o Jona propovedinđa, a akatei tumencar po baro e Jonastar, a
tumen pana na pokajinđen tumen!” **33** “Niko na tharela i svetiljka
hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko
than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena.
34 Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kedi ti jakh šukar, sai to telo
osvetlime. A kedi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. **35**
Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane
tomina. **36** Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh kotor
oti tomina, tegani sa to dživdipe ka ovel osvetlime sar ked i
svetiljka osvetlini tut.” **37** Ked o Isus vaćerđa adava, nesavo
fariseji vičinđa le te xal maro koro leste. I o Isus đerdinđa lese
ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. **38** A o fariseji dikhindoj
adava, čudinđa pe so o Isus na thovđa ple vasta angleder o
xajba, palo adeti e jevrejengoro. **39** A o Gospod o Isus phenđa
lese: “Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od
avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja. **40**
Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova ćerđa e manuše, kova
džanel le hem od avrijal hem od andral? **41** Akavai pošukar:
den e čororenđe sar milostinja okova so isi tumen, so xalane
ićerena ano šolje hem ano čare, i ka oven čista hem od andral
hem od avrijal. **42** Ali jao tumenđe e farisejenđe so dena e
Devlese dešto kotor oto začinja hem oto sa o povrće, a na
marinena te ćeren averenđe okova soi pošteno hem te mangen
e Devle. Valjani te den o dešto kotor, ali na troman te bistren
te ćeren adava soi po bitno. **43** Jao tumenđe e farisejenđe
so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so
volinena ked o manuša, pherde poštujiba premala tumende,
pozdravinena tumen ko trgija. **44** Jao tumenđe adalese so
injen opasnost sar soi o bioznačime grobija upra savende o
manuša phirena, a na džanen.” **45** Tegani nesavo oto učitelja
e Mojsijasere zakonestar phenđa e Isusese: “Učitelju, hem
amen vređineja adale lafonencar.” **46** A o Isus phenđa: “Jao
hem tumenđe, učiteljalen e Mojsijasere zakonestar! Čhivena
upro manuša pharipe but pharo te akharen ađahar so dena len
pravilja save našti te ićeren, a ni najeja na mangena te mrdinen
te pomožinen lenđe te akharen adava pharipe. **47** Jao tumenđe,
adalese so vazdena spomenici e prorokonenđe kolen tumare
pradada mudarde. **48** Adaleja mothovena da odobrinena adava
so ćerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena
lenđe spomenici. **49** Adalese o Devel mudro vaćerđa tumendar:
'Ka bičhalav lenđe prorokonen hem apostolen. Nekas olendar
ka mudaren, a nekas ka jurinen.' **50** Akala generacijatar ka
rodel pe o rat sa e prorokonengoro savo thavdinđa pana taro
ćeriba e phuvjakoro, **51** pana taro rat e Aveljesoro sa đi o rat
e Zaharijasoro, kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i
svetinja ano Hram. Oja, vaćerava tumenđe, akaja generacija ka
ovel osudime zako adava rat so thavdinđa!” **52** Jao tumenđe,
učiteljalen e Mojsijasere zakonestar! Adalese so e narodostar
garavđen o ključo oto džandipe e Devlesere carstvostar. Korkore
na đerdinđen maškaro adava udar hem na mukljen te đerdinen
ni okola kola mangle te đerdinen.” **53** I ked o Isus iklilo adathar,
o učitelja e Mojsijasere zakonestar hem o fariseja ani bari xoli
lelje te protivinen pe hem te pučen le but so. **54** On dikhle te
dolen le ko bišukar lafi sar te šaj tužinen le.

12 I ked čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor but inele
da terdine jekh upra avereste, o Isus prvo lelja te vaćeri
ple učenikonenđe: “Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro,
te na oven dujemujengere sar soi on. **2** Sa soi garavdo ka
arakhel pe; sa soi garavdipe ka šunđol pe. **3** Adalese, sa so
vaćerđen ani tomina, ka šunđol pe ano svetlost; hem so poxari
vaćerđen ko kan ano sobe, ka vaćeri pe taro krovija sare te
šunen.” **4** “Ali phenava tumenđe, amalalen: ma daran okolendar
kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar na
ka šaj te dukhaven tumen. **5** A ka phenav tumenđe kastar te
daran: te daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdel
ano pakao. Oja, vaćerava tumenđe, olestar te daran! **(Geenna g1067)** **6** Na biknela pe li pandž čiriklja zako samo duj najtikore
pare? A palem nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel. **7** A o
Devel čak džanel kobor bala isi tumen ko šero. Adalese, ma
daran! E Devlese injen po dragocena negoli but čiriklja!” **8** “A
vaćerava tumenđe: Đijekh kova anglo manuša ka vaćeri dai mlo
učeniko, me, o Čhavo e Manušesoro, anglo anđelja e Devlesere
ka vaćerav dai ov mlo učeniko. **9** A te odrekninđa pe neko
mandar anglo manuša, hem me ka odrekninav man lestar anglo
anđelja e Devlesere. **10** I te vaćerđa neko lafi protiv mande,
protiv o Čhavo e Manušesoro, ka ovel lese oprostime; ali na ka
ovel oprostime okolese kova hulini upro Sveto Duho. **11** A ked
ka anen tumen anglo sudo ko sinagoge, anglo vladarija hem o
vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja te braninen tumen, so
te vaćeren! **12** Adalese so tegani o Sveto Duho ka sikaj tumen
so te vaćeren.” **13** Tegani neko oto narodo phenđa e Isusese:
“Učitelju, vaćer mle phralese te ulaj mancar okova so ačhavđa
amenđe amaro dad.” **14** A o Isus phenđa lese: “Manušeja,
ko čhivđa man te ovav sudija ili delioco upra tumende? **15**
Tegani phenđa sarijenđe: “Arakhen tumen hem ciden tumen
tari pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro
dživdipe na avela oto adava so isi le.” **16** Tegani o Isus phenđa
lenđe akaja paramiz: “Nesave barvale manušesiri phuv bijanđa
but bijandipe. **17** I ov mislinđa pe ana peste: 'So te ćerav?
Nane man edobor baro than kote te čhivav i žetva mli.' **18** I
phenđa: 'Akava ka ćerav! Ka peravav mle purane šupe hem ka
vazdav po bare, i adathe ka čhivav sa o điv hem sa soi mlo. **19**
Tegani ka vaćerav korkoro maje da isi man baro barvalipe bute
beršenđe. Ka šaj te odmorinav, te xav, te pijav, te uživinav!' **20**
Ali o Devel phenđa lese: 'Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa

adava so spreminđan, kasoro ka ovel?' **21** Ađahari okolese kova
pese čedela blago ki phuv, a na barvaljola okoleja soi šukar e
Devlese ano jaćha." **22** Tegani o Isus phenđa ple učenikonenđe:
"Adalese vaćerava tumenđe: ma oven zabrinuta zako tumaro
dživdipe: ka ovel tumen li so te xan; ni zako tumaro telo: ka
ovel tumen li so te hurjen. **23** Adalese soi o dživdipe po bitno e
xajbnastar hem tumaroi telo po bitno e šejendar. **24** Dikhen
e gavranen! Ni sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te
čhiven o điv, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e
Devlese po bitna e čirikljendar! **25** A kova tumendar šaj adaleja
so brinini pe te produžini plo dživdipe za jekh dive? **26** Znači te
našti ni adava najxari te ćeren, sose onda injen zabrinime zako
bilo so aver? **27** Dikhen o divlja luluđa sar barjona. Na ćerena
buti, čak na sivenafse šeja, a vaćerava tumenđe da ni o caro o
Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuže šeja sar
jekha olendar. **28** Te o Devel ađahar šukar hurjavela i čar ko
polje savi avdive adari, a tejsa frdela pe ani jag, kobor li više
tumenđe ka del šeja, tikora verakere manušalen! **29** Tumen
ma oven zabrinuta zako adava so ka xan hem so ka pijen.
30 Ađahar ćerena okola manuša kola na džanen e Devlese.
Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumenđe sa adava. **31**
Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava
so valjani tumenđe! **32** Ma daran, mle učenikonalen! Tumare
Dadesiri volja inele te del tumen o carstvo. **33** Bikninen so isi
tumen hem o love den e čororenđe! Ćeren tumenđe kese zako
love save na properena hem barvalipe ko nebo savo niked na
tikorini. Niko na ka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe
hem nijekh moljco na ka uništini le. **34** Adalese so tumaro vilo
ka ovel adari kaj tumaro barvalipe." **35** O Isus ple učenikonenđe
phenđa hem akava: "Oven spremna, hurjavde zaki buti hem
tumare svetiljke te oven tharde, **36** sar sluge kola džićerena ple
gospodare te irini pe čhere taro bijav. Ked irini pe o gospodari
hem ked khuvela ko udar, o slugei spremna te phraven lese. **37**
Blago okole slugenđe kolen o gospodari, ked ka avel, ka arakhi
len džangale sar džićerena le! Čače, vaćerava tumenđe, ov,
o gospodari, ka phandel pe i kecelja, ka bešljaćeri len te xan
hem ka kandel len. **38** Blago e slugenđe kolen o gospodari ka
arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i rat ili anglo disljojba.
39 Ali akava te džanen: te o čherutno džanel ine ko savo sati
avela o čor, na ka mukel lese ine te đerdini ko čher te čorel. **40**
Hem tumen oven stalno spremna, adalese so me, o Čhavo e
Manušesoro, ka avav tegani ked na nadinena tumen!" **41** Tegani
o Petar pučlja e Isuse: "Gospode, vaćereja li akala uporedbe
samo amenđe e učenikonenđe ili sarijenđe?" **42** O Gospod o
Isus phenđa: "Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o
gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len xajba ko vreme?
43 Blago okole slugase kas lesoro gospodari, ked ka avel, ka
arakhi sar ćerela ađahar. **44** Čače vaćerava tumenđe, upreder
sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniko. **45** A te vaćerđa
adava sluga ana peste: 'Na ka avel pana mlo gospodari' i lela te
marel avere slugen, hem te xal, te pijel hem te maćol, **46** lesoro
gospodari ka avel tegani ked na ka očekujini le, ka čhinel le ko
ekvaš hem ka čhivel le maškaro nevernici. **47** A okova sluga
kova džanđa i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na
ćerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka xal. **48** A okova
kova na džanđa e gospodaresiri volja, a ćerđa nešto zako savo
avela lese kazna, xari mariba ka xal. Kasei dindo but, but ka
rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar." **49**
Tegani o Isus phenđa: "Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So
bi mangava već te ovel thardi! **50** A valjani te nakhavav bare
muke. But maje pharo đikote adava na ovela! **51** Mislinena da
aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te ćerav o manuša te ciden
pe jekh averestar. **52** Adalese od akana, oto pandž čherutne,
trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin
ki aver. **53** Ka uštel o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i
daj upri čhaj hem i čhaj upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri
sasuj." **54** Tegani o Isus vaćerđa e narodose: "Ked dikhena da o
kale oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršin,
i čače perela. **55** Ked phudela i barval taro jug, phenena da ka
ovel tatipe, i ovela. **56** Dujemujengere manušalen! O izgled
e phuvjakoro hem e nebosoro šukar pendžarena, ađahar da
pendžarena o znakija adalestar so ovela akana, a na mangena
te den lenđe značaj. **57** Tumen korkore valjani te pendžaren
okova soi ispravno. **58** Te neko legari tut ko sudo te tužini tut
adalese so na irinđan lese o love, odrumal de sa tutar te mirine
tut oleja angleder nego so resena adari. Te na ćerđan ađahar,
ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš
kova ka čhivel tut ano phandlipe. **59** Vaćerava će da čače na ka
ikljove adathar sa đikote na irineja đi i zadnjo para."

13 Tegani nesave manuša phende e Isusese so o Pilat, o
upravniko e rimesoro, naredinđa nesave Galilejci te oven
mudarde. I on inele mudarde sar anena ine žrtve ano Hram e
jerusalimesoro. **2** A o Isus phenđa lenđe: "Tumen li mislinena
da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna
sa avere Galilejconendar? **3** Na! Ali te na obratinđen tumen
taro tumare greja, sarijen tumen ka adžićeri propast! **4** Ili okola
dešofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudarđa len,
tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar
kola živinena ano Jerusalim? **5** Na! Ali te na obratinđen tumen
taro tumare greja, sarijen tumen ka adžićeri propast!" **6** Tegani
o Isus vaćerđa lenđe akaja paramiz: "Inele nesave manuše
smokva sadime pese ano vinograd. I alo te rodel o bijandipe
lakoro, ali na arakhlja le. **7** Tegani phenđa e manušese so
ćerela buti lese ano vinograd: 'Ače, trin berš sar avava te rodav
bijandipe upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te
šućari i phuv?' **8** A ov phenđa: 'Gospodarona, ačhav la pana
akava berš. Ka xandav la hem ka frdav laće đubrivo, **9** i šaj
ka bijani. A te na bijanđa, ka čhine la.'" **10** I jekh savato sar
o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga, **11** adari inele nesavi đuvli
kola o bišukar duho ćerela ine te ovel banđardi dumeja. Oj
inele banđardi dešofto berš hem nisar našti ine te ispravini
pe. **12** Ked o Isus dikhlja la, vičinđa la kora peste hem phenđa
laće: "Đuvlije, oslobodimi injan taro to nambormipe!" **13** I čhivđa
ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravinđa pe hem lelja te
slavini e Devle. **14** Tegani e sinagogakoro upravniko, xoljame so
o Isus sasljarđa ko savato, phenđa e narodose: "Isi šov dive
ano kurko ko save šaj te ćerel pe buti! Ko adala dive aven
hem oven sasljarde, a na ko savato!" **15** A o Gospod o Isus
phenđa lese: "Dujemujengere injen! I tumen ko savato phravena
tumare guruve ili tumare xere taro jasle te legaren le te pijel
pani. **16** A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni

phandlja ače dešofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro
akala lancija e nambormipasere ko savato?" 17 Ked phenđa
adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša
radujinde pe zako sa o šukaripe savo o Isus ćerđa. 18 Tegani o
Isus phenđa: "Te phenav tumenđe savesei slično o carstvo e
Devlesoro. 19 Sličnoi e semese oti gorušica save o manuš lelja
hem frdinđa pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja
ćerde gnezdija upro lesere granke." 20 Palem o Isus phenđa:
"Te phenav tumenđe savesei slično o carstvo e Devlesoro. 21
Sličnoi e kvascose save i đuvli lelja hem čhivđa ano baro čaro
vareja, i ov ćerđa sa o humer te uštel." 22 I sar o Isus džala ine
ple dromeja đi ko Jerusalim, terđola ine ko dizja hem ko gava te
sikaj e narodo. 23 I ko jekh than, neko pučlja le: "Gospode, samo
li xari manuša ka oven spasime?" A o Isus phenđa lenđe: 24
"Den sa tumendar te đerdinen maškaro tesno udar e nebosoro
adalese so but džene, vaćerava tumenđe, ka roden te đerdinen,
ali na ka šaj. 25 Ked o čherutno ka uštel hem ka phandel o
udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuven ko
udar vaćerindoj: 'Gospodarona, phrav amenđe!' Ali ov ka phenel
tumenđe: 'Na džanav kola injen.' 26 Tegani ka phenen: 'Xaljam
hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.'
27 A ov ka phenel: 'Vaćerava tumenđe da na pendžarava tumen.
Ciden tumen mandar, sare tumen so ćerena bišukaripe!' 28
Tegani ka roven hem but ka xoljanen so ka dikhen e Avraame, e
Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro,
a tumen frdime avri. 29 O manuša ka aven taro istok hem taro
zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki
gozba ano carstvo e Devlesoro. 30 Ače, okola kolai akana prva
tegani ka oven ko zadnjo than, a okola kolen akate dikhena sar
zadnjonen adari ka oven najbare." 31 I tegani nesave fariseja
ale koro Isus hem phende lese: "Dža akatar, adalese so o caro
o Irod mangela te mudari tut." 32 O Isus phenđa lenđe: "Džan
hem vaćeren adala lisicaće: 'Ka ispudinav e demonen hem ka
sasljarav avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava.' 33 Ali
avdive, tejsa hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese
so izgledini dai o Jerusalim than kote sa o proroci valjani te
oven mudarde. 34 Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudareja
e prorokonen hem frdeja bara upro okolende kolen bičhalđa
tumenđe o Devel! But puti mangljum te čedav te manušen sar i
khani ple pilićken talo ple phaka, ali tumen na mangljen! 35
Ače, to čher ka ovel napustime! I vaćerava tumenđe da čače na
ka dikhen man đikote na phenena: 'Blagoslovimei okova kova
avela ano anav e Gospodesoro!'"

14 I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave
farisejengere vođasoro te xal maro, i dželo. Sare so inele
adari, šukar ine posmatrinena le, 2 adalese so anglo leste inele
nesavo manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani. 3 I o
Isus pučlja e učiteljen e Mojsijasere zakonestar hem e farisejen:
"Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe namborme
manuše ko savato ili na?" 4 A on ništa na phende. Tegani o Isus
čhivđa plo vas upro namborme manuš, sasljarđa le hem muklja
le te džal. 5 A olenđe phenđa: "So mislinena tumaro čhavo ili
tumaro guruv ko savato perela ano bunari, ini sigate ine ka
ikalen le adathar?" 6 I na inolen so te phenen ko adava. 7 Ked
o Isus dikhlja sar o gostija kola ale te xan rodenafse anglune
thana bešibnase, phenđa lenđe: 8 "Ked injan vičime nekase ko
bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškaro vičime
isi nesavo manuš kovai po baro tutar. 9 Tegani okova so vičinđa
tut ka phenel će: 'De o than akalese.' Tegani ka ove lađardo, i
ka dža te dole o najpaluno than. 10 Nego, ked injan vičime, dža
hem beš ko najpaluno than. Ked ka dikhel tut okova so vičinđa
tut ka phenel će: 'Amala, ava beš ko po šukar than!' Tegani sa o
gostija ka dikhen kobor injan poštujime. 11 Adalese, ko pes
povazdela, ka ovel peravdo; a o ponizna ka oven povazdime."
12 Tegani o Isus phenđa okolese so vičinđa le: "Ked vičineja
gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te
phraljen, te jerje, hem te barvale komšijen. Te vičinđan olen,
hem on tut ka vičinen ko xajba kora pumende te irinen će. 13
Nego, ked vičineja ko xajba, vičin e čororen, e sakatimen, e
bangen hem e kororen. 14 Tegani ka ove blagoslovime, adalese
so olen nane sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani ked ka
vazdel e pravednikonen taro mule." 15 Ked adava šunđa jekh
okolendar so beštine uzalo astali, phenđa e Isusese: "Bahtaloi
okova kova ka xal maro ano carstvo e Devlesoro!" 16 A ko
adava, o Isus phenđa lese: "Nesavo manuš ćerđa bari gozba
hem vičinđa bute manušen. 17 I ked sa inele ćerdo xajbnase,
bičhalđa ple sluga te phenel e vičimenđe: 'Sai akana ćerdo
xajbnase. Aven!' 18 Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese
sose našti te aven. O prvo phenđa lese: 'Činđum njiva i valjani
te džav te dikhav la. Molinava tut, vaćer te gospodarese da
adalese našti te avav.' 19 O dujto phenđa: 'Samo so činđum
deše guruven i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut,
vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.' 20 O trito
phenđa: 'Samo so leljum romnja i adalese našti te avav.' 21
I o sluga irinđa pe hem phenđa sa adava ple gospodarese.
Tegani o gospodari xoljanđa i phenđa ple slugase: 'Siđar, ikljov
ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e
sakatimen, e kororen hem e bangen.' 22 Ked o sluga ćerđa
adava, phenđa: 'Gospodarona, ćerđum ađahar sar so phenđan,
ali pana isi thana.' 23 I o gospodari phenđa lese: 'Ikljov avri tari
diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te
ovel pherdo mlo čher. 24 Vaćerava tumenđe da nijekh okole
prvone manušendar kolai vičime na ka xal adava so ćerđum
xajbnase.'" 25 I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov
irinđa pe nakoro lende hem phenđa lenđe: 26 "Te neko mangela
te ovel mlo učeniko, valjani te volini man but više nego ple dade
hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen hem
ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na ćerđa ađahar, našti
te ovel mlo učeniko. 27 Ko na akhari plo krsto hem na džala
pala mande, našti te ovel mlo učeniko. 28 Adalese so nijekh
tumendar na ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te
na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la.
29 Te samo čhivđa o temelji, i na ačhola le love te završini đi
o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese 30 hem ka
phenen: 'Akava manuš lelja te vazdel kula, a našti ine te završini
la!' 31 Ili, kova caro ked džala te arakhi pe ko mariba avere
caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar
ka šaj li ple deše hiljadencar te marel pe adaleja kova avela
protiv leste ple biše hiljadencar? 32 Te našti, ka bičhali ple
manušen koro aver caro, sar pana na alo paše, te pučen le
savei o uslovija zako mir. 33 Ađahar da đijekh tumendar kova

na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko.” **34** Tegani o
Isus phenđa: “Šukari o lon. Ali te našalđa plo londipe, soja ov ka
lonđari pe? **35** Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako đubrivo,
i frdela pe. Phraven tumare kana te šunen!”

15 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo
Isus te šunen le. **2** A o fariseja hem o učitelja e Mojsijasere
zakonestar mrmljinde vaćerindoj: “Akava primini kora peste e
grešnikonen hem xala olencar.” **3** Adalese o Isus phenđa lenđe
akaja paramiz: **4** “Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar
našaldilo, so ka ćerel? Ka ačhaj e enjavardešuenjen ko jekh
than hem ka džal te rodel e našalde bakre sa đikote na arakhi
le. **5** I ked ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče **6** hem
ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen
kora peste hem ka phenel lenđe: 'Radujinen tumen mancar!
Arakhljum mle našalde bakre.' **7** Vaćerava tumenđe, ađahar da
ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko ked irini pe
taro ple greja ko Devel nego li zako enjavardešuenja pravednici
kola mislinena da na valjani te obratinen pe.” **8** O Isus phenđa
hem akava: “Ili te nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice i jekh
našali, so ka ćerel? Ka tharel o svetlo, ka šulaj o čher hem
šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la. **9** I ked ka arakhi
la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka
phenel lenđe: 'Radujinen tumen mancar! Arakhljum i kovanica
savi našalđum.' **10** Ađahar, vaćerava tumenđe, ovela radost
maškaro anđelja e Devlesere zako jekh grešniko ked irini pe
taro ple greja ko Devel.” **11** I o Isus phenđa: “Jekhe manuše ine
duj čhave. **12** I o tikneder čhavo phenđa ple dadese: 'Dade,
de man akana o kotor oto barvalipe klo so preperela maje.' I
ađahar o dad ulavđa lenđe plo barvalipe. **13** I palo nekobor dive
o tikneder čhavo čedinđa sa so inole, dželo ki durutni phuv hem
adari xalja sa plo barvalipe ađahar so živinđa dilikane. **14** Ked
xalja sa o love, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na
inole so te xal. **15** I dželo te ćerel buti koro jekh manuš kova
živinđa adari. Adava manuš bičhalđa le pese ko polje te arakhi
balen. **16** O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te xal adava
so xana o bale, ali niko na dinđa le xajbnase. **17** A ked lelja te
razmislini šukar, phenđa: 'Mle dadesere bućarnen isi da buderi
xajbnase, a me akate merava bokhatar! **18** Ka irinav man koro
mlo dad hem ka phenav lese: 'Dade, grešinđum anglo Devel
hem angla tute! **19** Na injum dostojno akana te vaćerav da injum
klo čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te ćerav buti
kora tute.' **20** I lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur
ple dadesere čherestar, lesoro dad dikhlja le sar avela. Pelo e
dadese žal, prastandilo đi leste, zagrlinđa le hem čumudinđa le.
21 Tegani o čhavo phenđa: 'Dade, grešinđum anglo Devel hem
angla tute! Na injum dostojno akana te vaćerav da injum klo
čhavo.' **22** A o dad phenđa ple slugenđe: 'Sig anen o najšužo
fostani hem hurjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o
sandale ko pre! **23** Anen okole thuljarde telco te čhinen, te xa
hem te slavina, **24** adalese so akava mlo čhavo inele mulo,
a akana dživdilo, inele našaldo, a akanai arakhlo.' I lelje te
veselinen pe. **25** A o phureder čhavo ćerela ine buti ki njiva.
I ko iriba, alo paše uzalo čher i šunđa bašaliba hem čheliba.
26 Tegani vičinđa jekhe sluga te pučel le so ulo adava. **27** O
sluga phenđa lese: 'To phral irinđa pe čhere. To dad činđa e
thuljarde telco adalese so dikhlja le dživde hem saste.' **28** I o
phureder čhavo xoljanđa hem na manglja te đerdini ko čher.
Tegani lesoro dad iklilo hem molinđa le te đerdini. **29** A ov
phenđa ple dadese: 'Ače, sa edobor berša kandava tut sar robo
hem niked na phagljum to lafi, a nijekhvar na dinđan man ni
buzore te šaj mle amalencar te veselinav man. **30** A ked alo
akava čhavo klo, kova xalja to imanje e kurvencar, tu činđan
lese thuljarde telco.' **31** A lesoro dad phenđa lese: 'Mlo čhavo, tu
stalno injan mancar. I sa soi mlo–kloi. **32** Ali, valjanđam ađahar
te slavina hem te radujina amen adalese so akava, to phral,
inele mulo, a akana dživdilo; inele našaldo, a akanai arakhlo!'”

16 O Isus ple učenikonenđe vaćerđa akaja paramiz: “Jekhe
barvale manuše ine upravniko kole tužinde da xalja lesoro
barvalipe. **2** I o barvalo vičinđa le hem phenđa lese: 'So šunava
tutar adava? Ana maje o spisko kote pisinđan mle lovendar
adalese so našti više te ćere buti kora mande sar upravniko!' **3**
Tegani o upravniko phenđa ana peste: 'So ka ćerav ked mlo
gospodari ka cidel man tari buti? Na injum kaderi te xandav,
a lađava te prosinav. **4** Džanav so te ćerav te šaj o manuša
priminen man pumenđe ano čhera ked ka ovav cidime tari
buti.' **5** I vičinđa sa ple gospodaresere dužnikonen, i phenđa e
prvonese: 'Kobor aveja mle gospodarese?' **6** A ov phenđa: 'Šel
burija uljeja.' Tegani o upravniko phenđa lese: 'Siđar le o lil klo
hem čhiv da aveja lese pinda.' **7** I pučlja avere: 'A tu kobor
aveja mle gospodarese?' A ov phenđa: 'Šel burija điveja.' I olese
da phenđa o upravniko: 'Le o lil klo hem čhiv da aveja lese
oftovardeš.' **8** I o gospodari pohvalinđa e nepoštenone upravniko
so inele džando hem so ađahar postupinđa. Akava mothoj
dai o manuša oti akaja phuv po džande ko postupci premalo
pumarende taro manuša oto svetlost. **(aiōn g165)** **9** Vaćerava
tumenđe: ćeren o manuša te oven tumare amala ađahar so ka
pomožinen lenđe akale phuvjakere barvalipnaja, te šaj, ked na
ka ovel tumenđe više korisno adava barvalipe, te oven primime
ano večna čhera ano nebo. **(aiōnios g166)** **10** Kovai verno ano
najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane
pravedno ano najtikore buća, ov na ka ovel pravedno hem ano
najbare. **11** Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe,
ko ka mukel tumenđe ano vasta o čačimasoro barvalipe? **12**
Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen
tumaro? **13** Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren ko isto
vreme. Ili ka mrzini jekhe, a ka volini e dujtone; ili jekhese ka
ovel poslušno, a e dujtone na ka podnosini. Našti kanden hem e
Devle hem o barvalipe ko isto vreme.” **14** Sa adava, so vaćerđa
o Isus, šunde o fariseja kola volinde barvalipe, i asandile lese.
15 A o Isus phenđa lenđe: “Tumen injen adala so ćerena tumen
pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel dai tumare vile
bišukar. Jer soi but vredno e manušenđe, adavai gadno e
Devlese.” **16** Tegani o Isus phenđa: “O Zakoni e Mojsijasoro
hem o Lila e purane prorokonengere sikavena ine e manušen đi
o aviba e Jovanesoro, a od tegani vaćeraja o Šukar lafi taro
carstvo e Devlesoro hem terinaja sarijen te đerdinen ano leste.
17 A palem, angleder o nebo hem i phuv ka nakhen, negoli
jekh slovo oto Zakoni e Mojsijasoro te properel, te našali plo
autoritet. **18** Jekh primer: Kova tumendar mukela pla romnja
hem lela avera, ćerela preljuba. Hem kova lela romnja kola

o rom muklja, isto ćerela preljuba." **19** O Isus phenđa: "Inele
nesavo barvalo manuš kova hurjela pe ine sa ano najšuže šeja
hem taro dive ko dive xala ine najšukar xabinja. **20** Angli lesiri
kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo
anav Lazar. **21** Ov but manglja te čaljari pe okolestar so ačhola
ine palo xajba e barvalesoro. I ko sa adava, sar pašljola ine
angli kapija, đi o diline đukle avena ine hem ližinena lesere
čirevija. **22** Ked mulo o čororo, o anđelja legarde le e Avraamese
ki angali. I o barvalo da mulo hem inele parume. **23** I ano than
e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdinđa ple jaćha
hem odural dikhlja e Avraame hem e Lazare lese ani angali.
(Hadēs g86) **24** Tegani vičinđa: 'Pradade Avraame, smilujin tut
maje hem bičhal e Lazare te čhivel plo upruno kotor e najestar
ano pani hem te avel te šudrari mli čhib, adalese so but injum
mučime ani akaja jag.' **25** A o Avraam phenđa: 'Mlo čhavo, setin
tut da priminđan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo
bišukaripe. A akanai e Lazarese šukar akate, a tu mučineja tut.
26 Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i
te manglja neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora
amende, na ka šaj.' **27** A o barvalo phenđa: 'Onda molinava
tut, pradade Avraame, bičhal e Lazare mle dadese ko čher.
28 Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar vaćeri lenđe te
irinen pe taro pumare greja ko Devel, te na aven hem on ko
akava than e mukengoro.' **29** A o Avraam phenđa: 'Isi len o
Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e purane prorokonengere. Nek
šunen olen!' **30** A ov phenđa: 'Nane adava dovoljno, pradade
Avraame! Ali te alo lenđe neko taro mule, ka obratinen pe.' **31** I
o Avraam phenđa lese: 'Te na šunde adava so pisinđa o Mojsije
hem o proroci, na ka šunen ni te neko uštino taro mule.'"

17 O Isus phenđa ple učenikonenđe: "O iskušenja čače ka
aven, ali pharo okolese prekala kaste avena! **2** Olese ka
ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te
ovel frdime ano more, nego te ćerel jekh akale tikorendar te
perel ano greh. **3** Arakhen tumen! Te grešinđa nesavi verno
osoba, vaćer laće so adava nane šukar, a te pokajinđa pe,
oprostin laće. **4** I te efta puti ko dive grešini premala tute hem
efta puti avela kora tute hem vaćeri će: 'Kajinav man', oprostin
laće." **5** O apostolja phende e Gospodese e Isusese: "De amen
po bari vera!" **6** A o Gospod phenđa: "Te isi tumen vera tikori
sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštese: 'Ikal tut oto
koreno hem sadin tut ano more!' I ka šunel tumen ine. **7** Kova
tumendar ka phenel ine ple slugase, kova xandela ili arakhi
e bakren, ked irini pe tari njiva: 'Siđar ava akari hem beš te
xas maro'? **8** Na li angleder ine ka phenel lese: 'Ćer maje
te xav, phand tut i kecelja hem kande man đikote xava hem
pijava, a palo adava tu ka xas hem ka pije'? **9** Na li valjani
te zahvalini e slugase adalese so ćerđa adava so ine lese
phendo? Na valjani. **10** Ađahar hem tumen, ked ćerena sa so
phenđa tumenđe o Devel, vaćeren: 'Amen injam sluge kolenđe
na valjani te zahvalini pe! Ćerđam samo soi amari buti!'" **11** I sar
o Isus džala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija
Samarija hem i regija Galileja. **12** I sar đerdini ine ko nesavo
gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar **13**
hem vičinde: "Isuse, Gospodarona, smilujin tut amenđe!" **14** Ked
dikhlja len o Isus, phenđa lenđe: "Džan hem mothoven tumen e
sveštenikonenđe!" I sar ine džana dromeja, saslile tari guba. **15**
I jekh olendar ked dikhlja so saslilo, irinđa pe koro Isus slavindoj
e Devle oto sa o glaso. **16** Pelo anglo lesere pre mujeja đi phuv,
zahvalindoj lese. A ov inele Samarijanco. **17** Tegani o Isus
pučlja: "Na li deš saslile? A kaj pana okola enja? **18** Nijekh li
olendar na aračhilo te irini pe hem te slavini e Devle, sem akava
jekh kova čak nane ni Jevrejco?" **19** I phenđa e manušese:
"Ušti hem dža! Ti vera spasinđa tut!" **20** Jekh dive o fariseja
pučle e Isuse ked ka avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phenđa
lenđe: "O carstvo e Devlesoro na avela e znakonencar saven
ka šaj te dikhen tumare jaćhencar. **21** Na ka šaj te phenel pe:
'Ače akatei!' ili 'Ečе adari!' Adalese soi o carstvo e Devlesoro
maškara tumende!" **22** Tegani phenđa ple učenikonenđe: "Avela
o vreme ked ka mangen te dikhen jekh oto dive ked me, o
Čhavo e Manušesoro, ka vladinav sar caro, ali na ka šaj te
dikhen. **23** O manuša ka phenen tumenđe: 'Ečе adari!' ili 'Ače
akatei!' Ali ma džan olencar te roden man! **24** Adalese so o
aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar i
munja ked činela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto.
25 Ali angleder adalestar valjani but te patinav hem te ovav
odbacime akala generacijatar. **26** Hem sar so inele ano vreme
ked o Noje živinđa, ađahar ka ovel hem ano vreme ked me, o
Čhavo e Manušesoro, ka avav. **27** O manuša ine xana hem
pijena, lena pe hem dena pe sa đi o dive ked o Noje đerdinđa ki
barka. Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen kola na inele
ani barka. **28** Ađahar da inele ano vreme ked o Lot živinđa.
O manuša ani diz Sodoma ine xana hem pijena, činena hem
biknena, sadinena hem vazdena čhera. **29** A ko dive ked o Lot
iklilo tari Sodoma, odupral sar bršin peli jag hem žuta bara save
thabljona hem mudarđa sarijen kola ačhile ani diz. **30** Ađahar da
o manuša na ka oven spremna ko dive ked me, o Čhavo e
Manušesoro, ka avav. **31** Ko adava dive, ko ka ovel upro čher,
a lesere stvarija ano čher, ma te huljel te lel len. Ađahar da,
ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarija. **32**
Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaće! **33** Ko dikhela te
arakhi plo dživdipe, na ka ovel le večno dživdipe; a ko našali plo
dživdipe, ka ovel le večno dživdipe. **34** Vaćerava tumenđe, ki
adaja rat ked ka irinav, duj džene ka pašljon ko jekh than e
pašljojbnasoro. Jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe. **35** Ka
oven duj đuvlja kola zajedno ka ćeren xajbnase. Jekha ka lel
pe, a e dujtona ka ačhaj pe. **36** Duj murša ka ćeren buti ki njiva;
jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe." **37** I on pučle e Isuse:
"Kaj, Gospode?" A ov phenđa lenđe: "Kaj isi mulo telo, adari
čedena pe o lešinarija."

18 Tegani o Isus vaćerđa ple učenikonenđe paramiz te sikaj
len sar stalno valjani te molinen pe bizo te odustajinen.
Vaćerđa: **2** "Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e
Devlestar hem na ačhilo lese đi o manuša. **3** A inele hem nesavi
udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini
le: 'De man pravda anglo okova kova tužini man!' **4** Ov jekh
vreme na manglja te pomožini laće. Ali ked nakhlo nesavo
vreme, phenđa korkoro pese: 'Iako na darava e Devlestar hem
na ačhilo maje đi o manuša, **5** ka dav pravda akala udovicaće,
adalese so but puti avela kora mande, i te na avel više te
dosadini man!'" **6** Tegani o Gospod o Isus phenđa: "Razmislinen
adalestar so phenđa o nepravedno sudija! **7** O Devel li naka del

pravda ple birimenđe kola rat hem dive molinena le? Ov li ka
ačhaj len te adžićeren? 8 Vaćerava tumenđe, ka del len pravda
sigate. Ali ked me, o Čhavo e Manušesoro, ka irinav ki phuv,
ka arakhav li manušen kolen isi esavki vera?" 9 Tegani o Isus
vaćerđa akaja paramiz okolenđe kola mislinde dai pravedna, a
averen dikhle sar po tikoren pumendar: 10 "Duj manuša džele ko
Hram te molinen pe: jekh fariseji, a o dujto cariniko. 11 O fariseji,
terdindoj, molinđa pestar: 'Devla, hvala će so na injum sar avera
manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko. 12
Postinava duj puti ano kurko; dava će dešto kotor oto sa so
priminava.' 13 A o cariniko, terdindoj odural, na manglja ni te
dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa te mothoj pli
tuga hem vaćeri: 'Devla, ov milosno maje, e grešnikose!' 14
Vaćerava tumenđe: akava cariniko irinđa pe čhere opravdime
anglo Devel, a na o fariseji! Adalese so đijekh kova povazdela
pe, ka ovel peravdo; a o ponizna ka oven povazdime." 15
O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čhavoren te
čhivel ple vasta upro lende hem te blagoslovini len. I ked o
učenici dikhle adava, vaćerena lenđe ine te na ćeren adava. 16
Ali o Isus vičinđa len angla peste vaćerindoj e učenikonenđe:
"Muken e čhavoren te aven kora mande hem ma ispudinen len
adalese so esavkenđe preperela o carstvo e Devlesoro! 17
Čače vaćerava tumenđe, kova na primini o carstvo e Devlesoro
sar adala čhavore, naka đerdini ano leste." 18 I nesavo šerutno
e jevrejengoro pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so valjani te
ćerav te dobinav o večno dživdipe?" **(aiōnios g166)** 19 A o Isus
phenđa lese: "Sose vičineja man šukareja? Samoi o Devel
šukar. 20 O naredbe e Devlesere džane: 'Ma ćer preljuba!', 'Ma
mudar!', 'Ma čor!', 'Ma svedočin xovavne!', 'Poštujin te dade hem
te daja!'" 21 Tegani o šerutno phenđa: "Sa adava ićerava pana
taro tikoripe." 22 Ko adava, o Isus phenđa lese: "Pana akava
ačhola tut te ćere: biknin sa so isi tut, a o love de e čororenđe i
ka adžićeri tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala
mande." 23 A ov ked šunđa adava, rastužisalo adalese so na
manglja te biknel plo baro barvalipe. 24 A ked dikhlja le o Isus
sar rastužisalo, phenđa: "Kobori pharo e barvalenđe te đerdinen
ko carstvo e Devlesoro! 25 Po lokhei e kamilaće te nakhel
maškaro kan e suvjakoro nego e barvalese te đerdini ko carstvo
e Devlesoro." 26 A o manuša kola šunde adava, phende: "Kova
onda šaj te ovel spasime?" 27 A o Isus phenđa lenđe: "So nane
moguće e manušenđe, mogućei e Devlese." 28 O Petar phenđa:
"Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute." 29 A o Isus phenđa
lenđe, e učenikonenđe: "Čače vaćerava tumenđe, đijekh kova
ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e
daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro, 30 ka primini po
više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o
večno dživdipe ko sveto savo avela." **(aiōn g165, aiōnios g166)**
31 O Isus cidinđa pe e dešuduje apostolencar ki strana hem
phenđa lenđe: "Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka ovel sa
adava so o proroci pisinde ko Sveto Lil mandar, e Manušesere
Čhavestar. 32 Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka
maren muj mancar, ka vređinen man hem ka čhungaren man.
33 Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka
uštav taro mule." 34 O učenici na xalile ništa adalestar so o Isus
vaćerđa lenđe. O značenje adale lafonengoro inele garavdo
olendar i na džande sostar o Isus vaćeri. 35 Ked o Isus alo
paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo
manuš hem prosini. 36 Ked o kororo manuš šunđa sar o narodo
nakhela, raspučlja pe soi adava. 37 I phende lese so o Isus
o Nazarećanin nakhela. 38 Tegani o kororo vičinđa: "Isuse,
Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!" 39 A o manuša kola
phirde anglo Isus phende lese te traini, ali ov pana po zorale
vičinđa: "Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!" 40 Tegani
o Isus terdino hem naredinđa te anen e korore anglo leste. I
ked ande le, o Isus pučlja le: 41 "So mangeja te ćerav će?" A
o kororo phenđa: "Gospode, mangava te dikhav." 42 I o Isus
phenđa lese: "Dikh! Sasljardo injan adalese so verujinđan." 43
I otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem phirđa palo Isus
slavindoj e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava so ulo
zahvalinde e Devlese.

19 O Isus đerdinđa ani diz Jerihon. I sar ine nakhela maškari
diz, 2 alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O
Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem
inele barvalo. 3 Ov ćerela ine nesar te dikhel koi adava o Isus,
ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. 4 Adalese
prastandilo po anglal hem uklinđa upro e smokvakoro kaš te šaj
dikhel e Isuse adalese so džanđa da valjani te nakhel adathar.
5 A ked o Isus reslo adari, dikhlja upre hem phenđa lese: "Zakej,
hulji sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher." 6 I o Zakej
huljilo sigate hem anđa le čhere kora peste radosno. 7 Sa o
manuša kola dikhle adava vaćerde e Isusestar so na valjanđa te
džal te bešel e grešnikoja lese ano čher. 8 A o Zakej terdino
hem phenđa e Gospodese e Isusese: "Ače, Gospode, ekvaš oto
barvalipe mlo ka dav e čororenđe, a te nekas xovavđum, ka
irinav lese štar puti više." 9 A ko adava, o Isus phenđa lese:
"Avdive o Devel anđa o spasenje ano akava čher, adalese
soi hem o Zakej potomko e Avraamesoro. 10 Me, o Čhavo e
Manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!" 11
But manuša šunena ine adava so o Isus vaćerđa. I sar o Isus
inele paše uzalo Jerusalim, o manuša mislinde da o carstvo e
Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe. Adalese so ađahar mislinde,
o Isus phenđa lenđe pana jekh paramiz: 12 "Inele jekh ugledno
manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv koro jekh baro
vladari kova ka čhivel le zako caro upri lesiri phuv, a palo adava
te irini pe čhere. 13 I vičinđa ple deše slugen, dinđa len po ekvaš
kilo srebro hem phenđa lenđe: 'Ćeren maje više love ađahar
so ka ćeren buti adaleja đikote na avava.' I dželo ko drom.
14 A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le i bičhalde pumare
manušen koro baro vladari vaćerindoj: 'Na mangaja akale te
ovel amaro caro.' 15 Ked o ugledno manuš irinđa pe sar caro,
terinđa te vičinen koro leste okole slugen, kolenđe dinđa love, te
dikhel kobor love ćerde lese. 16 O prvo sluga alo vaćerindoj:
'Gospodarona, oto love save dinđan man, ćerđum deš puti
edobor.' 17 I ov phenđa lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga!
Adalese so injanle maje verno ko najxari, dava tut te vladine
upro deš dizja!' 18 O dujto sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona,
oto love save dinđan man, ćerđum pandž puti edobor.' 19 I
lese phenđa: 'Dava tut te vladine upro pandž dizja!' 20 O trito
sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, ače te love save dinđan
man. Garavđum len ano jekh kotor e šejengoro. 21 Ćerđum
ađahar adalese so darandiljum tutar so injan strogo manuš. Leja

so nane klo hem čedeja so avera manuša sejinđe.' **22** A ov
phenđa lese: 'Tu na injan šukar sluga! Palo te lafija ka sudinav
tut. Te džanđan so injum strogo manuš, da lava so nane mlo
hem čedava so avera sejinđe, **23** sose onda na dinđan mle
love ki kamata? Đi akana ka ovel man ine više love save ka
lav ine avindoj čhere.' **24** Tegani phenđa okolenđe kola terdine
uzalo leste: 'Len akale slugastar o love hem den len okolese
kas isi deš puti edobor!' **25** A on inele protiv hem phende:
'Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro.' **26** O caro
phenđa: 'Dikhena da đijekhe kas isi, ka del pe lese pana, a
okole kas nane ka lel pe lestar hem okova xari so isi le. **27** A
okolen mle dušmanjen, so na mangle te ovav lengoro caro,
anen akari hem čhinen len angla mande!'" **28** I ked vaćerđa
lenđe adava, o Isus dželo nakoro Jerusalim phirindoj anglo
ple učenici. **29** Ked alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija,
uzali gora vičimi E maslinakiri, bičhalđa duje učenikonen **30**
vaćerindoj: "Džan ko adava gav savoi angla tumende. I ked ka
đerdinen, ka arakhen phandle terne xere upro saveste pana
nijekh manuš na beštino. Phraven le hem anen le akari. **31**
Te neko pučlja tumen: 'Sose phravena le?', vaćeren lese: 'E
Gospodarese valjani.'" **32** On džele hem arakhle ađahar sar
so phenđa lenđe o Isus. **33** I sar phravena ine e terne xere, o
manuša, kasoro inele o terno xer, pučle len: "Sose phravena e
terne xere?" **34** A on phende: "E Gospodarese valjani." **35** I
ande e xere anglo Isus. Čhivde pumare fostanja upro xer hem
pomožinde e Isusese te uštel upro leste. **36** I sar džala ine
anglal bešindoj upro xer, o manuša dinde le čast ađahar so
buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste. **37** A ked
alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari E maslinakiri gora,
sa o učenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te
slavinen e Devle zako sa o čudesija save dikhle, **38** vaćerindoj:
"Blagoslovime o Caro kova avela ano anav e Gospodesoro!
Nek ovel mir ano nebo hem slava e Devlese ko učipe!" **39**
Tegani nesave fariseja, kola inele maškaro lende, phende e
Isusese: "Učitelju, phen te učenikonenđe te na vaćeren adava."
40 A o Isus phenđa lenđe: "Phenava tumenđe, te trainde on,
o bara ka vičinen slavindoj!" **41** I ked o Isus alo paše uzalo
Jerusalim, dikhindoj i diz, runđa laće **42** vaćerindoj: "Oh, so bi
mangava hem tu avdive te džane so ka anel će mir! Ali akanai
garavdo te jaćhendar. **43** Ka aven o dive ked te dušmanja ka
čhiven će barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka
pritiskinen tut. **44** Ka uništinen hem tut hem te dizutnen. Naka
ačhaven ni jekh bar ko lesoro than adalese so na pendžarđan o
vreme ked o Devel alo te spasini tut." **45** Ked o Isus alo ano
Jerusalim, đerdinđa ano boro e hramesoro hem lelja te ispudini
adathar okolen so biknena. **46** Phenđa lenđe: "Pisimei ko Sveto
lil: 'O čher mlo ka ovel than kote o manuša ka molinen pe', a
tumen ćerđen lestar 'than kote čedena pe o čora!'" **47** I oto dive
ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e hramesoro. A
o šerutne sveštenici hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar
zajedno e narodosere starešinencar rodena ine sar te ćeren o
Isus te ovel mudardo, **48** ali na arakhle so te ćeren adalese so
sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20 I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e
hramesoro hem vaćeri lenđe ine o Šukar lafi, ale uzalo
leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Mojsijasere zakonestar
hem o starešine **2** hem pučle le: "Vaćer amenđe kotar tuće
pravo te ćere akava? Ko dinđa tut pravo?" **3** A o Isus phenđa
lenđe: "Hem me tumen ka pučav nešto. Vaćeren maje: **4** Ko
dinđa pravo e Jovanese te krstini e manušen, o Devel kovai
ano nebo ili o manuša?" **5** A on raspravinde pe maškara
pumende vaćerindoj: "Te phenđam 'o Devel kovai ano nebo', ov
ka pučel amen sose onda na verujinđam lese. **6** A te phenđam
'o manuša', sa o manuša ka mudaren amen ađahar so ka
frden bara upra amende, adalese soi uverime da o Jovan inele
proroko." **7** Adalese phende e Isusese da na džanen ko dinđa
pravo e Jovanese. **8** I o Isus phenđa lenđe: "Ni me onda na ka
phenav tumenđe kotar maje pravo akava te ćerav." **9** Tegani o
Isus lelja te vaćeri e narodose akaja paramiz: "Nesavo manuš
sadinđa vinograd, iznajminđa le e vinogradarenđe hem dželo ko
drom ko but vreme. **10** I ked alo o vreme te čeden pe o drakha,
bičhalđa e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e
drakhakoro sar so dogovorinde pe. Ali o vinogradarija marde le
hem bičhalde le palal čuče vastencar. **11** I o gospodari bičhalđa
avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le
palal čuče vastencar. **12** I palem o gospodari bičhalđa koro
lende avere sluga. A on ćerde le ko rata hem frdinde le avri
taro vinograd. **13** Tegani o gospodari oto vinograd mislinđa pe
so te ćerel, i phenđa: 'Ka bičhalav lenđe mle mangle čhave.
Šaj ole ka poštujinen.' **14** Ali ked o vinogradarija dikhle le,
vaćerde maškara pumende: 'Akavai o nasledniko. Hajde te
mudara le hem amenđe te ačhol o nasledstvo.' **15** I frdinde le
avri taro vinograd hem mudarde le. So mislinena, so ka ćerel o
gospodari adale vinogradarenđe? **16** Ka avel hem ka mudari len,
a o vinograd ka iznajmini averenđe." I okola kola šunde adaja
paramiz, phende: "Te na del o Devel adava te ovel!" **17** A o Isus
dikhlja ano lende hem phenđa: "A so onda značini adava soi
pisime e Mesijastar ano Sveto Lil: 'O bar savo frdinde o zidarija
ulo najbitno bar e čheresoro'? **18** Đijekh kova perela upro adava
bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini
le." **19** A o učitelja e Mojsijasere zakonestar hem o šerutne
sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande
da adaja paramiz oto bišukar vinogradarija vaćeri olendar, ali
darandile e manušendar. **20** O učitelja e Mojsijasere zakonestar
hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde
koro leste špijunen, kola ćerde pe dai iskrena, te tužinen le da
vaćerđa nešto bišukar i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro
te osudini le. **21** I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da
vaćereja hem sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego
čačimase sikaveja o drom e Devlesoro. **22** Valjani li amen o
Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?" **23** A o
Isus džanđa so on mangle te prevarinen le i phenđa lenđe: **24**
"Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. Kasiri slika
hem kasoro anav isi la?" A on phende: "E carosoro." **25** Tegani
o Isus phenđa lenđe: "Onda, den e carose okova so preperela e
carose, a e Devlese okova so preperela e Devlese." **26** I ađahar
o špijunja našti ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus
vaćerđa i trainde adalese so inele zadivime lesere vaćeribnaja.
27 I nesave sadukeja ale koro Isus. O sadukeja inele okola kola
vaćerena da niko na ka uštel taro mule. On pučle e Isuse: **28**
"Učitelju, o Mojsije amenđe e Jevrejenđe phenđa so te ćerel o
manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavđa romnja

bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple mule phralesere
romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka nasledini o barvalipe
e mulesoro hem ka akhari lesoro anav. 29 Ađahar, inele efta
phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa pala peste
čhaven. 30 O dujto phral lelja ple mule phralesere romnja,
ali hem ov mulo. 31 Tegani o trito phral lelja adala romnja i
mulo hem ađahar sa avera phralja. I nijekh olendar na ačhavđa
čhaven pala peste. 32 Ko kraj muli hem i romni. 33 Kasiri onda
romni oj ka ovel ked ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o
efta phralja?" 34 O Isus phenđa lenđe: "O manuša ko akava
sveto lena pe hem dena pe. (aiōn g165) 35 A okola kolen o Devel
smatrini dai dostojna te oven vazdime taro mule hem te živinen
ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. (aiōn g165) 36
Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o anđelja. On ka
oven čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro
mule. 37 A so o mule uštena, mothovđa hem o Mojsije ked
ko than oto Sveto Lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola, o
Gospod vaćeri dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e
Jakovesoro' iako tegani inele mule. 38 A o Devel nane Devel e
mulengoro, nego Devel e dživdengoro. Adalese soi e Devlese
on pana dživde." 39 Nesave učitelja e Mojsijasere zakonestar
phende e Isusese: "Učitelju, šukar vaćerđan!" 40 I darandile
te pučen le bilo so aver. 41 Tegani o Isus pučlja okolen so
ine šunena le: "Sar šaj o učitelja e Mojsijasere zakonestar te
vaćeren dai o Mesija samo e carosoro e Davidesoro potomko?
42 A korkoro o David phenela ano Lil oto Psalmija: 'Phenđa o
Gospod mle Gospodese e Mesijase: Beš ko počasno than uzala
mande 43 đikote na pašljarava te dušmanjen talo te pre!' 44
O David e Mesija vičini 'Gospode'. Sar onda o Mesija šaj te
ovel lesoro potomko?" 45 Tegani anglo sa o manuša, o Isus
phenđa ple učenikonenđe: 46 "Arakhen tumen e učiteljendar e
Mojsijasere zakonestar! On volinena te phiren hurjavde ano
bare fostanja te dičhol dai pobožna hem te pozdravinen len
o manuša ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano
sinagoge hem ko gozbe. 47 Ko xovavne lena e udovicendar
okova so isi len, hem molinena bare molitve sar te dikhen len
o manuša dai pobožna. On ka oven po zorale kaznime nego
avera manuša."

21 Na nakhlo but palo adava, o Isus dikhela ine sar o barvale
manuša avena ko Hram hem čhivena love ani kutija
zako čediba. 2 Ađahar dikhlja hem jekha čorora udovica sar
čhivela samo duj tikore kovanice. 3 Tegani phenđa: "Čače
vaćerava tumenđe, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar.
4 Adalese so sare akala dinde oto buderi so isi len, a oj, kojai
čorori, dinđa sa so inola." 5 I sar nesave učenici vaćerena
ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuže bare barencar
hem e daronencar, o Isus phenđa: 6 "Ka avel o dive ked oto
sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Đijekh ka
ovel peravdo." 7 I on pučle e Isuse: "Učitelju, ked adava ka
ovel? So ka mothoj amenđe da alo adava dive?" 8 A o Isus
phenđa: "Dikhen te na oven xovavde. Adalese so but džene
ka aven ano mlo anav vaćerindoj: 'Me injum o Hrist' hem: 'Alo
paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende! 9 A ked
šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese
so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj." 10 Tegani
phenđa lenđe: "O manuša ka maren pe e manušencar hem o
carstvo e carstvoja. 11 Ko but thana ka oven bare zemljotresija,
bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko
nebo savendar o manuša ka daran. 12 Ali angleder sa adava,
tumen ka oven dolime hem jurime, ka oven legarde ko sudo ano
sinagoge hem ko phandlipe. Ka legaren tumen anglo carija hem
anglo vladarija adalese so injen mle učenici. 13 Adava ka ovel
tumenđe te šaj svedočinen lenđe mandar. 14 Adalese pana
akana odlučinen te na planirinen save lafonencar te braninen
tumen. 15 Adalese so me ka dav tumen mudra lafija ko save
nijekh tumaro protivniko na ka šaj te irini lafi. 16 Ka izdajinen
tumen hem tumare dada, tumare daja, tumare phralja, tumaro
jeri hem tumare amala; hem nesaven tumendar ka mudaren. 17
I sare ka mrzinen tumen adalese so injen mle učenici, 18 ali
niko naka šaj te uništini tumen, čak ni jekh bal tumare šerestar
na ka ovel uništime. 19 Adaleja so ka ačhoven maje verna, ka
dobinen o večno dživdipe." 20 O Isus phenđa hem akava: "I ked
ka dikhen sar o Jerusalim opkolime e vojskendar, te džanen da
alo lesoro vreme te ovel uništime. 21 Tegani okola kola živinena
ani e judejakiri regija nek našen ko gore. Okola kola živinena
ano Jerusalim nek ikljon avri, a kolai avri, te na đerdinen ani diz.
22 Adalese so adala ka oven o dive ked o Devel ka kaznini e
manušen. Ađahar ka ovel te šaj pherđol sa so o proroci pisinde
ko Sveto Lil. 23 Jao e khamnjenđe hem okolenđe kola dena
čuči ko adala dive! Adalese so baro bišukaripe ka ovel upri phuv
hem o Devel ka ovel but xoljame hem ka kaznini akale narodo.
24 Nesave olendar ka oven mudarde, a avera ka oven legarde
ko phandlipe maškaro sa o nacije. O Jerusalim ka ovel gazime
e poganendar sa đikote na nakhela e poganengoro vreme." 25
O Isus phenđa hem akava: "I ka oven čudna znakija ko kham,
ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacije na ka džanen so te
ćeren oti dar zbog adava so o more ka ćerel glasna zvukija
hem bare talasija. 26 O manuša ka meren oti dar hem oto
adžićeriba o bišukaripe so avela ki phuv, adalese so o zoralipa e
nebosere ka oven potresime. 27 Tegani sare ka dikhen man, e
Čhave e Manušesere, sar avava upro oblako ano baro zoralipe
hem ani slava. 28 Ked sa adava ka počini te ovel, terđoven
ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese so o Devel
sigende ka oslobodini tumen." 29 Tegani o Isus phenđa lenđe
akaja paramiz: "Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš. 30 Ked
dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše o
linaj. 31 Ađahar hem tumen ked dikhena da ovela adava so
phenđum tumenđe, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše.
32 Čače vaćerava tumenđe, akaja generacija naka nakhel đikote
sa adava na ovela. 33 O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle
lafija niked naka nakhen." 34 I o Isus phenđa lenđe: "Arakhen
tumen te na oven tumare gođa zaokupirime pibnaja, maćojbnaja
hem akale dživdipasere brigencar i te resel tumen otojekhvar
adava dive. 35 Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro
sa o manuša ki phuv. 36 Adalese oven džangale hem stalno
molinen te nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te šaj
terđon radosno angla mande, anglo Čhavo e Manušesoro." 37
Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a raćaja ikljola ine tari diz hem
džala te raćari ki gora vičimi E maslinakiri. 38 I but manuša
sabajleja džana ine ko Hram te šunen e Isuse sar sikaj.

22 Avela ine paše i Pasha, savi inele prvo dive oto Prazniko
e bikvascone marengoro. **2** O šerutne sveštenici hem o
učitelja e Mojsijasere zakonestar rodena ine sar te ćeren o Isus
te ovel mudardo, ali darandile e narodostar. **3** Tegani o Sotoni
đerdinđa ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešuduj
apostolja e Isusesere. **4** Ov dželo koro šerutne sveštenici hem
koro narednici e hramesere hem dogovorinđa pe olencar sar te
predel lenđe e Isuse. **5** On ule radosna hem phende e Judase
da ka den le love. **6** I ov pristaninđa. I ađahar lelja te rodel
šukar momenti te izdajini e Isuse ked na ka oven but manuša
uzalo leste. **7** Ked alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone
marengoro, ko savo valjanđa te čhinel pe bakrore zaki Pasha, **8**
o Isus phenđa e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem ćeren
amenđe e pashakoro xajba te šaj te xa." **9** A on phende lese:
"Kaj mangeja te ćera la?" **10** Ov phenđa lenđe: "Šunen. So
ka đerdinen ki diz Jerusalim, ka resel tumen jekh manuš kova
akhari pani ano khoro. Džan palo leste. Ko čher ko savo ka
đerdini **11** roden e čherutne hem vaćeren lese: 'O učitelj pučela
ki savi soba šaj te xal e pashakoro xajba ple učenikonencar?' **12**
I ov ka mothoj tumenđe i bari upruni soba savi već pripremime.
Adari čhiven amenđe zako xajba." **13** I on džele hem arakhle
sa ađahar sar so phenđa lenđe o Isus i adari čhivde zako
xajba e pashakoro. **14** I ked alo o vreme te xal pe i Pasha,
o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar. **15** I phenđa
lenđe: "Edobor zorale mangljum te xav akaja pasha tumencar
angleder nego so ka ovav mučime hem mudardo. **16** Adalese
so, vaćerava tumenđe, na ka xav aver Pasha đikote lakoro
čačimasoro značenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro."
17 Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinđa e Devlese hem
phenđa e apostolenđe: "Len akaja mol hem ulaven la maškara
tumende. **18** Adalese so, vaćerava tumenđe, naka pijav više
mol đikote o carstvo e Devlesoro na avela." **19** I lelja o maro,
zahvalinđa e Devlese, phaglja le hem ulavđa le e apostolenđe
vaćerindoj: "Akavai mlo telo savo dela pe tumenđe. Akava
nastavinen te ćeren te setinen tumen mandar." **20** Ađahar lelja
hem i čaša e moljaja palo xajba, vaćerindoj: "Akaja čaša e
moljaja nevoi savez ano mlo rat savo čhorela pe tumenđe. **21**
Ali ače, o manuš kova ka izdajini man mancari uzalo astali. **22**
Adalese so, me, o Čhavo e Manušesoro, valjani te merav sar
soi odredime, ali jao okole manušese kova ka izdajini man!" **23** I
o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar šaj
te ovel adava so ka ćerel ađahar nešto. **24** I o apostolja lelje te
raspravinen pe kovai olendar najbaro. **25** A o Isus phenđa lenđe:
"E poganengere carija vladinena upro lende hem o vladarija
lengere pumen vičinena 'manuša kola ćerena šukaripe'. **26** Ali
tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškara tumende
nek ovel sar najtikoro, a o vođa nek ovel sar sluga. **27** A kovai
po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le?
Ini okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum
sar okova kova kandela. **28** Tumen injen adala kola ačhile
mancar ano mle iskušenja. **29** I me dava tumen autoritet te
vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad o Devel dinđa man: **30** te
xan hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te
bešen ko tronja te vladinen upro dešuduj plemija e Izraelesere."
31 O Isus phenđa: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodinđa e
Devlestar te mukel lese te proverini tumari vera ana mande
sar ked neko čhorela o điv maškari sita. **32** Ali me molinđum
tuće te ačhol ti vera ana mande. Džanav da ka xovave da
na pendžareja man, ali ked ka irine ti vera ana mande, zorjar
te phraljengiri vera." **33** A ov phenđa lese: "Gospode, injum
spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba." **34**
A o Isus phenđa: "Vaćerava će, Petre, o bašno na ka đilabi
avdive đikote trin puti naka xovave da na pendžareja man." **35** I
phenđa e apostolenđe: "Ked bičhalđum tumen ko drom bizo
kese lovencar, bizo torbe hem bizi buderi obuća, na li falinđa
tumenđe nešto?" A on phende: "Ništa." **36** Tegani o Isus phenđa
lenđe: "Ali akana kas isi kesa e lovencar, nek lel la! Ađahar
hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo fostani hem nek
činelfse jekh. **37** Adalese so, vaćerava tumenđe, valjani te
pherđol adava soi mandar pisime ko Sveto Lil: 'Dikhle le sar
jekhe okolendar kola ćerena bišukaripe.' Čače, pherđola sa
soi pisime mandar." **38** A on phende: "Gospode, ače isi amen
duj mačija!" A ov phenđa: "Šukari!" **39** I iklindoj adathar, palo
plo adeti, dželo ki E maslinakiri gora. Oleja džele hem lesere
učenici. **40** I ked resle adari, phenđa lenđe: "Molinen tumen te
na peren ko iskušenje!" **41** I cidinđa pe dur olendar, edobor
kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molinđa pe e
Devlese, **42** vaćerindoj: "Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e
patnjaja mandar, te na pijav olatar. Ali, nek ovel pali ti volja, a
na pali mli." **43** Tegani o anđeo mothovđa pe lese taro nebo
hem hrabrinđa le. **44** A ked inele ani po bari patnja, po zorale
molinđa pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena
ine upri phuv. **45** I pali molitva uštino, alo đi ple učenici hem
arakhlja len sar sovena adalese so inele umorna taro tugujiba.
46 Tegani phenđa lenđe: "Sose sovena? Ušten hem molinen
tumen te na peren ko iskušenje!" **47** Sar pana o Isus vaćeri ine
adava, ale nakoro leste but manuša kolen anđa o Juda kova
inele jekh oto dešuduj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le
ki čham. **48** A o Isus pučlja le: "Judo, čumudipnaja li predeja
man, e Čhave e Manušesere?" **49** Ked o učenici kola inele
adari dikhle so o Isus ka ovel dolime, pučle le: "Gospode, te
napadina len li e mačencar?" **50** I jekh olendar khuvđa mačeja e
šerutne sveštenikosere sluga hem činđa lesoro desno kan. **51**
A o Isus phenđa ple učenikonenđe: "Ačhaven tumen adalestar!
Muken len te ćeren adava!" I čhivđa plo vas ko than kote o
sluga inele čhindo hem sasljarđa le. **52** Tegani phenđa okolenđe
so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonenđe, e hramesere
narednikonenđe hem e starešinenđe: "Mačencar hem kaštencar
aljen pala mande sar palo pobunjeniko. **53** Divencar injumle
tumencar ano Hram, i na dolinđen man. Ali akavai tumaro vreme
hem o zoralipe e tominakoro vladini." **54** I dolinde e Isuse hem
adathar legarde le ko čher e šerutne sveštenikosoro. A o Petar
odural džala ine palo lende. **55** Ked resle, tharde jag ko maškar
e borosoro hem bešle uzalo late. O Petar bešlo olencar. **56** I
nesavi sluškinja dikhlja le sar bešela uzali jag, i po šukar dikhlja
ano leste hem phenđa: "I akava inele e dolime manušeja!" **57** A
o Petar xovavđa vaćerindoj: "Đuvlije, na pendžarava le!" **58**
Na nakhlo but palo adava, dikhlja le nesavo aver manuš hem
phenđa: "I tu injan jekh okolendar kola inele e dolime manušeja!"
A o Petar phenđa: "Manušeja, na injum!" **59** I ked nakhlo đi ko
jekh sati, aver nesavo odlučime phenđa: "Čače akava inele e
dolime manušeja, adalese soi hem ov Galilejco!" **60** A o Petar

phenđa: “Manušeja, na džanav sostar vaćereja!” I ko adava
momenti, sar pana ine vaćeri, o bašno đilabđa. **61** Tegani o
Gospod o Isus irinđa pe hem dikhlja ano Petar, a o Petar setinđa
pe lesere lafonendar: “Vaćerava će, Petre, angleder so o bašno
avdive ka đilabi, trin puti ka xovave da na pendžareja man.”
62 I iklilo taro boro hem zorale runđa. **63** O čuvarija lelje te
maren muj e Isuseja hem te maren le. **64** Učharde lesere jaćha
hem phende lese: “Prorokujin ko khuvđa tut!” **65** I bute avere
lafonecar vređinena ine e Isuse. **66** Ked dislilo, čedinde pe o
starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e
Mojsijasere zakonestar, ande e Isuse pumenđe ko sabor **67**
hem phende lese: “Te injan tu o Hrist, phen amenđe!” A ov
phenđa lenđe: “Te phenđum tumenđe, na ka verujinen; **68** a
te pučljum tumen e Hristestar, na ka odgovorinen. **69** Ali od
akana me, o Čhavo e Manušesoro, ka bešav ko počasno than
uzalo zoralipe e Devlesoro.” **70** A on sare pučle e Isuse: “Znači
tu injan o Čhavo e Devlesoro?” A ov phenđa lenđe: “Korkore
šukar phenđen da injum.” **71** Tegani on phende: “Na valjani
amenđe više dokazija dai krivo. Sare amen šunđam da korkoro
pes osudinđa!”

23 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e
Isuse koro Pilat, e rimesoro upravniko, **2** hem lelje te
vaćeren protiv oleste: “Akale manuše arakhljam sar zavodini
amare narodo hem vaćeri lenđe te na platinen o porez e carose,
a pese vaćeri dai o Hrist, amaro caro.” **3** Tegani o Pilat pučlja
e Isuse: “Čače li tu injan o caro e Jevrejengoro?” A o Isus
phenđa: “Ađahari sar so phenđan.” **4** Tegani o Pilat phenđa
e šerutne sveštenikonenđe hem averenđe kola inele adari:
“Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!” **5** Ali on na
ačhavde te vičinen: “Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškaro
manuša ki sa i phuv e jevrejengiri. Lelja te ćerel adava ani regija
Galileja hem alo čak đi akate ani diz Jerusalim!” **6** A ked o Pilat
šunđa adava, pučlja len nane li o Isus tari Galileja. **7** I ked
phende lese dai o Isus tari Galileja, o Pilat bičhalđa le koro
Irod, kova vladinđa ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele
ano Jerusalim. **8** Ked o Irod dikhlja e Isuse, but inele radosno
adalese so pana oto angleder manglja te dikhel le adalese so
but šunđa olestar hem nadisalo da o Isus ka ćerel nesavo čudo
anglo leste. **9** But so pučlja le, ali o Isus ništa na vaćerđa lese.
10 A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e
Mojsijasere zakonestar vaćerindoj zorale protiv o Isus. **11** A o
Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja.
Hurjavde le ano carsko fostani hem tegani o Irod bičhalđa le
palal koro Pilat. **12** Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano
šukar odnosija, a adava dive ule amala. **13** A o Pilat vičinđa
kora peste e šerutne sveštenikonen, e vođen hem e narodo **14** i
phenđa lenđe: “Anđen kora mande akale manuše vaćerindoj da
vazdela pobuna maškaro narodo. Ače, angla tumende pučljum
le adalestar, ali na arakhljum nisavi krivica zaki savi tumen
tužinena le. **15** A ni o Irod na arakhlja upro leste krivica i adalese
bičhalđa le palal kora amende. Akava manuš na ćerđa ništa
savese avela meriba. **16** Adalese samo ka naredinav te šibinen
le, i ka mukav le.” **18** Ko adava sare so inele adari vičinde:
“Mudar adale manuše, a muk amenđe e Varava!” **19** (O Varava
inele phandlo adalese so učestvujinđa ani pobuna savi inele
ano Jerusalim hem adalese so mudarđa nekas.) **20** A o Pilat,
adalese so manglja te mukel e Isuse, palem vaćerđa olencar,
21 ali on vičinde: “Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!” **22** A o Pilat
palo trito puti phenđa lenđe: “A savo bišukaripe ćerđa akava
manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te
šibinen le, i ka mukav le.” **23** Ali on na ačhavde te vičinen oto sa
o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele
sa po zoralo hem po zoralo. **24** I adalese o Pilat odlučinđa te del
len adava so mangena. **25** Muklja okole kova inele phandlo
zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dinđa ko vojnici
te ćeren oleja adava so o narodo manglja. **26** Sar legarena ine
e Isuse te mudaren le, dolinde nesave Simone tari Kirinija sar
taro polje đerdini ine ko Jerusalim. Čhivde o krsto upro leste
hem terinde le te akhari le palo Isus. **27** Palo Isus dželo baro
narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde hem
žalinde le. **28** Ali o Isus irinđa pe nakoro lende hem phenđa
lenđe: “Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven zbog adava so ka
ovel maje, nego roven zbog adava so ka ovel tumenđe hem
tumare čhavenđe. **29** Adalese so, ače, avena o dive ked o
manuša ka vaćeren: 'Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na
bijande hem na dinde čuči.' **30** Tegani ka molinen e planinen te
peren upro lende hem e bregonen te učharen len. **31** Adalese
so te ađahar ćerela pe mancar kova injum sar jekh sapano
kaš, sigurno po bišukar ka ćerel pe e manušencar kolai sar o
šuke kašta.” **32** A e Isuseja inele legarde pana duj manuša te
oven mudarde. Adala manuša ćerde bišukar buća. **33** I ked
resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čhivde ko
krsto e Isuse hem čhivde adale manušen ko avera krstija: jekhe
oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana. **34** O Isus
phenđa: “Dade Devla, oprostin lenđe, adalese so na džanen so
ćerena!” Tegani o vojnici frdinde barbuti hem ađahar ulavde
maškara pumende e Isusesere šeja. **35** But manuša terdine
adari te dikhenfse, a e jevrejengere vladarija marde muj e
Isuseja vaćerindoj: “Averen spasinđa, akana nek spasini korkoro
pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, o Birime!” **36** Hem o vojnici
marde muj e Isuseja, ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol, **37**
vaćerindoj: “Te injan o caro e jevrejengoro, spasin tut!” **38** A
upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: “Akavai o
caro e jevrejengoro.” **39** Jekh okole dujendar kola inele čhivde
ko krsto vređinđa e Isuse vaćerindoj: “Te injan o Hrist, sose
na spasineja tut hem amen?” **40** A o dujto manuš ukorinđa
adale so vređinđa e Isuse: “Sar na daraja e Devlestar? Hem tu
injan ađahar osudime sar soi ov. **41** Ali amen pravedno injam
kaznime zbog amare bišukar buća, a akava manuš na ćerđa
nisavo bišukaripe.” **42** Tegani phenđa: “Isuse, mislin mandar
hem ov maje milostivno ked ka vladine sar caro.” **43** A o Isus
phenđa lese: “Čače vaćerava će, avdive ka ove mancar ano raj!”
44 A ko ekvaš o dive, i tomina učharđa sa i phuv hem ađahar
inele trin saća, **45** adalese so o kham kalilo. A e hramesiri
zavesa pharavdili ko ekvaš. **46** A o Isus vičinđa oto sa o glaso:
“Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!” Ked phenđa adava,
mulo. **47** A ked e rimesoro kapetani dikhlja so ulo, slavinđa e
Devle vaćerindoj: “Čače akava manuš inele pravedniko!” **48**
But manuša kola čedinde pe adari te dikhenfse, irindoj čhere
khuvena pe ine ko gruđa adalese so ine lenđe žao. **49** A sa e
Isusesere pendžarutne, đi o đuvlja kola phirde palo leste pana

tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava. **50** Inele jekh
manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. **51** Ov inele
šukar hem pravedno manuš kova adžićeri ine e Mesija te anel o
carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrejengoro odbor,
na složinđa pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel
mudardo. **52** Ov dželo koro Pilat hem rodinđa te den le o telo
e Isusesoro. **53** Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto,
paćarđa le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele ćerdo
ano bar, ano savo pana nijekh na inele čhivdo. **54** Adava dive
inele dive ked o manuša spreminde pe zako savato savo samo
so na ine te avel. **55** A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja,
džele e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo
ano grobo. **56** I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o
mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali
ked završinde adava, već alo o savato i adava dive na ćerde
ništa poštujindoj i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24 Rano sabajle, palo savato, o đuvlja ale ko grobo hem
ande o mirisija save spreminde. **2** Tegani arakhle o bar
savo phandela ine o grobo dai cidime. **3** Đerdinde andre, ali
na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro. **4** I sar terđona
ine adari zbunime, iklile anglo lende duj manuša ano sjajna
šeja. **5** O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori
phuv, a o duj manuša phende lenđe: “Sose rodena e dživde
maškaro mule? **6** Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen
tumen so vaćerđa tumenđe pana ani Galileja: **7** 'Me, o Čhavo
e Manušesoro valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone
manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka uštav.'”
8 Tegani on setinde pe da o Isus phenđa lenđe adava. **9** I
irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava e dešujekhe
apostolenđe hem sarijenđe averenđe. **10** Adala đuvlja inele i
Marija tari diz Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem
avera. I on sa adava vaćerde e apostolenđe, **11** ali o apostolja na
verujinde lenđe, adalese so mislinde da sa adava izmislinde. **12**
A o Petar uštino hem prastandilo đi ko grobo. Ked reslo, teljarđa
pe te dikhel ano grobo hem dikhlja samo o čaršavi saveja e
Isusesoro telo inele paćardo. I irinđa pe palal pučindoj pes so
ulo adava. **13** Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana
ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalim dešujekh kilometarija. **14**
Odrumal vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala
dive. **15** I sar vaćerena ine ađahar, korkoro o Isus alo uzalo
lende hem lelja te phirel olencar. **16** Ali olenđe na inele muklo te
pendžaren le. **17** O Isus pučlja len: “Sostar vaćerena maškara
tumende phirindoj?” Tegani on terdine, a ko lengere muja dičhilo
pe dai žalosna. **18** Jekh olendar, palo anav Kleopa, phenđa lese:
“Sar so dičhola, tu injan jedino abanđija ano Jerusalim kova na
džanel so ulo adari akala dive.” **19** O Isus pučlja len: “So ulo?” I
on phende lese: “Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja.
Ov inele proroko zoralo ano vaćeriba hem ano ćeriba anglo
Devel hem anglo sa o manuša. **20** Ali amare šerutne sveštenici
hem amare avera vladarija dinde le te ovel osudime ko meriba
hem čhivde le ko krsto. **21** Amen nadisaljam da ov ka otkupini
e Izraelesere narodo. A ače, tritoi dive sar ulo sa adava. **22**
Hem pana zbuninde amen nesave amare đuvljendar. Sabajleja
džele ko grobo, **23** ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale
hem phende amenđe da dikhle anđelen kola vaćerde lenđe
dai o Isus dživdo. **24** Tegani nesave amendar džele ko grobo
hem arakhle dai o grobo čučo, sar so phende o đuvlja, ali na
dikhle e Isuse.” **25** Tegani o Isus phenđa lenđe: “O, sar na
xaljovena? Sosei tumenđe pharo te verujinen sa adava so o
proroci vaćerde adalestar ano Sveta lila? **26** On prorokujinde da
o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so o Devel ka
proslavini le.” **27** I tegani lelja te objasnini lenđe soi e Hristestar
pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano
sa e prorokonengere lila. **28** Sar avena ine paše uzalo gav
Emaus, o Isus ćerđa pe da mangela te džal po dur. **29** Ali on
terinde le te ačhol vaćerindoj: “Ačhov amencar, adalese so lela
te perel i rat!” I o Isus ačhilo hem đerdinđa olencar ano čher. **30**
Ked inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinđa e
Devlese, phaglja le hem dinđa len. **31** Tegani phravdile lengere
jaćha hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele
više anglo lende. **32** Tegani lelje te vaćeren maškara pumende:
“Akana džanaja sose amare vile inele tate ked vaćerđa amencar
odrumal hem ked objasninđa amenđe o Sveta lila.” **33** Odmah
uštine hem irinde pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena
zajedno o dešujekh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere
34 kola phende lenđe: “O Gospod čače uštino taro mule hem
mothovđa pe e Simonese!” **35** Tegani o duj manuša vaćerde
lenđe sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e
Isuse ked phaglja o maro. **36** Sar on vaćerena ine adalestar,
o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phenđa lenđe:
“Mir tumencar!” **37** A on iznenadinde pe hem darandile adalese
so mislinde da dikhena duho. **38** Tegani o Isus phenđa lenđe:
“Sose darana? Nane tumen sose te sumnjinen. **39** Dikhen mle
vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhen!
E duho nane telo oto mas hem oto kokala sar so dikhena da
man isi!” **40** Vaćerindoj adava, mothovđa lenđe ple vasta hem o
pre. **41** On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te
verujinen. Tegani o Isus pučlja len: “Isi tumen li nešto xajbnase?”
42 I on dinde le kotor oto peko maćho. **43** Ov lelja hem xalja
le anglo lende. **44** Tegani o Isus phenđa ple učenikonenđe:
“Ked injumle tumencar angleder mle meribnastar, vaćerđum
tumenđe da sa valjani te pherđol soi pisime mandar ano Zakoni
e Mojsijasoro, ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija.”
45 Tegani phravđa lengere jaćha te xaljoven o Sveta lila, **46** i
phenđa lenđe: “Ađahari pisime ko Sveta lila: 'O Hrist ka patini
hem ka merel, ali o trito dive ka uštel taro mule, **47** hem ano
lesoro anav ka propovedini pe sa e nacijenđe, počindoj taro
Jerusalim, da valjani te pokajinen pe te šaj o Devel oprostini
lenđe lengere greja.' **48** Tumen injen svedoci adalestar. **49** A me
ka bičhalav tumenđe e Svetone Duho, sar so mlo Dad dinđa
plo lafi. Tumen ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlestar
na ka huljel upra tumende.” **50** Palo adava, o Isus ikalđa ple
učenikonen tari diz hem anđa len uzalo gav Vitanija. Adari
vazdinđa ple vasta hem blagoslovinđa len. **51** I sar blagoslovini
len ine, lelja te cidel pe olendar hem legardilo ko nebo. **52** On
pele ko kočija slavindoj le. Tegani pherde oti radost irinde pe ano
Jerusalim. **53** I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Arli at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Arli at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Arli-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16
Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23
1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
1 Timothy 6:19
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19